

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Riigikogu
seadus
terviktekst
01.02.2023
Hetkel kehtiv
RT I, 23.12.2022, 15

Mittetulundusühingute seadus

Vastu võetud 06.06.1996
[RT I 1996, 42, 811](#)
jõustumine 01.10.1996

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
25.03.1998	RT I 1998, 36, 552	01.05.1998
17.06.1998	RT I 1998, 59, 941	10.07.1998
terviktekst RT paber kandjal	RT I 1998, 96, 1515	
20.01.1999	RT I 1999, 10, 155	01.01.2000
17.02.1999	RT I 1999, 23, 355	19.03.1999, osaliselt 01.03.1999
18.08.1999	RT I 1999, 67, 658	01.10.1999
20.06.2000	RT I 2000, 55, 365	12.07.2000
15.11.2000	RT I 2000, 88, 576	29.11.2000
06.06.2001	RT I 2001, 56, 336	07.07.2001
14.11.2001	RT I 2001, 93, 565	01.02.2002
05.06.2002	RT I 2002, 53, 336	01.07.2002
17.12.2003	RT I 2003, 88, 591	01.01.2004
16.12.2004	RT I 2004, 89, 613	07.01.2005
22.02.2005	RT I 2005, 15, 85	01.01.2006
15.06.2005	RT I 2005, 39, 308	01.01.2006
12.10.2005	RT I 2005, 57, 450	01.01.2006
23.11.2006	RT I 2006, 55, 412	01.01.2007
06.12.2006	RT I 2006, 61, 456	01.01.2007
04.06.2008	RT I 2008, 27, 177	10.07.2008
10.12.2008	RT I 2008, 59, 330	01.01.2009
29.01.2009	RT I 2009, 13, 78	01.07.2009, osaliselt 01.01.2010
21.10.2009	RT I 2009, 51, 349	15.11.2009
29.10.2009	RT I 2009, 54, 363	01.01.2010
27.01.2010	RT I 2010, 9, 41	08.03.2010
20.01.2011	RT I, 04.02.2011, 2	14.02.2011
16.02.2011	RT I, 14.03.2011, 1	01.01.2012
05.12.2012	RT I, 18.12.2012, 3	19.12.2012
27.02.2014	RT I, 21.03.2014, 3	31.03.2014, osaliselt 01.04.2014 ja 01.01.2015
11.06.2014	RT I, 21.06.2014, 8	01.01.2015
19.06.2014	RT I, 29.06.2014, 109	01.07.2014, Vabariigi Valitsuse seaduse § 107 ³ lõike 4 alusel asendatud alates 2014. aasta 1. juulil jõus olevast redaktsioonist ministrite ametinimetused.
10.12.2015	RT I, 30.12.2015, 4	01.02.2016
21.02.2017	RT I, 10.03.2017, 1	20.03.2017, osaliselt 30.09.2017
05.04.2017	RT I, 20.04.2017, 1	15.01.2018
20.04.2017	RT I, 09.05.2017, 1	01.07.2017
25.10.2017	RT I, 17.11.2017, 1	01.01.2019

05.12.2018	RT I, 20.12.2018, 1	01.01.2019
20.02.2019	RT I, 19.03.2019, 2	29.03.2019
18.05.2020	RT I, 23.05.2020, 2	24.05.2020
13.04.2022	RT I, 05.05.2022, 1	01.02.2023, osaliselt muudetud [RT I, 23.12.2022, 2]
01.06.2022	RT I, 20.06.2022, 1	01.07.2022
07.12.2022	RT I, 23.12.2022, 1	01.02.2023
07.12.2022	RT I, 23.12.2022, 2	01.02.2023

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Mõiste

- (1) Mittetulundusühing on isikute vabatahtlik ühendus, mille eesmärgiks või põhitegevuseks ei või olla majandustegevuse kaudu tulu saamine.
- (2) Mittetulundusühingu tulu võib kasutada üksnes põhikirjaliste eesmärkide saavutamiseks. Mittetulundusühing ei või jaotada kasumit oma liikmete vahel.
- (3) Seaduses võib sätestada erisusi teatud liiki mittetulundusühingute asutamise, tegevuse ja lõpetamise kohta.
- (4) Mittetulundusühingu ümberkujundamine teist liiki juriidiliseks isikuks ei ole lubatud.

§ 2. Õigusvõime

- (1) Mittetulundusühing on eraõiguslik juriidiline isik. Mittetulundusühingu õigusvõime tekib mittetulundusühingu kandmisega mittetulundusühingute ja sihtasutuste registrisse (edaspidi *register*) ja lõpeb mittetulundusühingu kustutamisega registrist, kui mittetulundusühingul puudub vara. [RT I, 05.05.2022, 1- jõust. 01.02.2023]
- (2) Mittetulundusliku iseloomuga isikute ühendused, mis ei ole kantud registrisse, ei ole juriidilised isikud ja neile kohaldatakse seltsingute kohta sätestatud. Sellise ühenduse nimel tehtud tehingute eest vastutavad tehingu teinud isikud isiklikult ja solidaarselt.

§ 3. Asukoht

[Kehtetu -RT I, 20.04.2017, 1- jõust. 15.01.2018]

§ 4. Nimi

- (1) Mittetulundusühingu nimi peab selgesti erinema teistest Eestis registrisse kantud mittetulundusühingute ja sihtasutuste nimedest.
- (2) Mittetulundusühingu nimi ei või olla eksitav mittetulundusühingu eesmärgi, tegevuse ulatuse ega õigusliku vormi osas.
- (3) [Kehtetu -RT I 2002, 53, 336- jõust. 01.07.2002]
- (4) Mittetulundusühingul võib olla ainult üks nimi.
- (5) Mittetulundusühingu nimi peab olema kirjutatud eesti-ladina tähestikus.
- (6) Mittetulundusühingu nimi peab sisaldama eestikeelset täiendit, mis viitab asjaolule, et tegemist on isikute ühendusega.
- (7) Mittetulundusühingu nimi ei või olla vastuolus heade kommetega.
- (8) Mittetulundusühingu dokumentidel peab olema näidatud mittetulundusühingu nimi, asukoht ja registrikood. [RT I 2005, 39, 308- jõust. 01.01.2006]

2. peatükk

ASUTAMINE

§ 5. Asutajad

Mittetulundusühingu võivad asutada vähemalt kaks isikut. Asutajateks võivad olla füüsilised ja juriidilised isikud.

§ 6. Asutamisleping

(1) Mittetulundusühingu asutamiseks sõlmivad asutajad asutamislepingu.

(2) Asutamislepingus tuleb märkida:

1) asutatava mittetulundusühingu nimi, asukoht ja aadress;

[RT I, 05.05.2022, 1- jõust. 01.02.2023]

2) asutajate nimed ja elu- või asukohad, samuti asutajate isiku- või registrikoodid;

3) asutajate kohustused mittetulundusühingu suhtes.

4) juhatuse liikmete nimed, isikukoodid ja elukohad.

(3) Asutamislepingu sõlmimisega kinnitatakse selle lisana ka mittetulundusühingu põhikiri.

(4) Asutamislepingule ja sellega kinnitatud põhikirjale kirjutavad alla kõik asutajad. Asutaja esindaja võib asutamislepingule alla kirjutada, kui talle on selleks antud volikiri. Põhikirja muutmine pärast mittetulundusühingu registrisse kandmist toimub käesoleva seaduse §-s 23 sätestatud korras ega nõua asutamislepingu muutmist.

§ 7. Põhikiri

(1) Mittetulundusühingu põhikiri peab olema kirjalik. Põhikirjas tuleb märkida:

1) mittetulundusühingu nimi;

2) mittetulundusühingu asukoht;

3) mittetulundusühingu eesmärk;

4) mittetulundusühingu liikmeks vastuvõtmise ning mittetulundusühingust väljaastumise ja väljaarvamise tingimused ja kord;

5) liikmete õigused;

6) liikmete kohustused või kord, kuidas võib liikmetele kohustusi kehtestada;

7) osakondade olemasolu korral nende õigused ja kohustused;

8) üldkoosoleku kokkukutsumise tingimused ja kord, samuti otsuste vastuvõtmise kord;

8¹) juhatuse liikmete arv või nende ülem- ja alamäär;

9) mittetulundusühingu vara jaotus ühingu lõpetamise korral;

10) muud seaduses sätestatud tingimused.

(2) Põhikirjaga võib ette näha ka muid tingimusi, mis ei ole seadusega vastuolus. Kui põhikirjasäte on vastuolus seaduses sätestatuga, kohaldatakse seaduses sätestatud.

(3) Kui põhikirjaga ei ole mittetulundusühingu tähtaega ette nähtud, loetakse, et see on asutatud määramata tähtajaks.

(4) Põhikirjas võib kasutada mittetulundusühingu organite ja osakondade kohta teistsuguseid nimetusi kui seaduses, kuid sel juhul peab põhikirjas olema näidatud, millisele seaduses sätestatud nimetusele see vastab.

§ 8. Registrisse kandmise avaldus

(1) Mittetulundusühingu kandmiseks registrisse esitab mittetulundusühingu juhatuse avalduse, milles näidatakse käesoleva seaduse §-s 10 nimetatud andmed, ja sellele kirjutavad alla kõik juhatuse liikmed. Avaldusele lisatakse:

[RT I, 21.06.2014, 8- jõust. 01.01.2015]

1) asutamisleping ja sellega kinnitatud põhikiri;

1¹) [kehtetu -RT I, 05.05.2022, 1- jõust. 01.02.2023]

2) [kehtetu -RT I 1998, 59, 941- jõust. 10.07.1998]

3) [kehtetu -RT I 2009, 13, 78- jõust. 01.07.2009]

4) sidevahendite (telefon, faks vms.) numbrid;

5) muud seaduses sätestatud dokumendid.

(1¹) Mittetulundusühing teatab registrile avalduse esitamisel kavandatud põhitegevusala, samuti teatab tegevusalade muutumisest. Tegevusalast registrile teatamisel või majandusaasta aruandes selle näitamisel

kasutatakse Eesti majanduse tegevusalade klassifikaatorit. Kavandatud põhitegevusalast ei pea registrile teatama usulised ühendused, erakonnad ja korteriühistud.

[RT I, 18.12.2012, 3- jõust. 19.12.2012]

(2) Registrile esitatavale muule avaldusele kirjutab alla juhatus liige. Uue juhatuse liikme registrisse kandmise avaldusele kirjutab alla uus juhatuse liige, kes peab avalduses kinnitama, et tal on seaduse kohaselt õigus olla juhatuse liige. Kui juhatuse liikmed on õigustatud esindama mittetulundusühingut ainult ühiselt, peavad registrile esitatavale avaldusele alla kirjutama kõik mittetulundusühingut ühiselt esindama õigustatud juhatuse liikmed.

[RT I 2009, 13, 78- jõust. 01.07.2009]

(3) Mittetulundusühingut ei kanta registrisse, kui avaldus registrisse kandmiseks esitatakse pärast ühe aasta möödumist asutamislepingu sõlmimisest.

[RT I 2009, 13, 78- jõust. 01.07.2009]

(4) [Kehtetu -RT I, 05.05.2022, 1- jõust. 01.02.2023]

§ 9. Registre kandmata jätmise

[Kehtetu -RT I, 05.05.2022, 1- jõust. 01.02.2023]

§ 10. Andmete registre kandmine ja nende muutmine

(1) Registre kantakse:

- 1) mittetulundusühingu nimi;
- 2) mittetulundusühingu asukoht ja aadress;

2¹) [kehtetu -RT I, 05.05.2022, 1- jõust. 01.02.2023]

3) põhikirja jõustumise aeg;

[RT I, 05.05.2022, 1- jõust. 01.02.2023]

3¹) majandusaasta algus ja lõpp;

[RT I, 18.12.2012, 3- jõust. 19.12.2012]

4) juhatuse liikmete nimed ja isikukoodid;

[RT I 2006, 61, 456- jõust. 01.01.2007]

5) [kehtetu -RT I, 05.05.2022, 1- jõust. 01.02.2023]

5¹) [kehtetu -RT I, 05.05.2022, 1- jõust. 01.02.2023]

6) [kehtetu -RT I, 05.05.2022, 1- jõust. 01.02.2023]

7) muud seaduses sätestatud andmed.

(2) Registre kantud andmete muutumisel esitab juhatuse avalduse muudatuste registre kandmiseks.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud avaldusele tuleb lisada muutmise otsustanud üldkoosoleku või muu organi koosoleku protokoll. Muu organi koosoleku protokollis sisule kohaldatakse käesoleva seaduse § 21 lõiget 6.

[RT I 2009, 13, 78- jõust. 01.07.2009]

(4) [Kehtetu -RT I, 05.05.2022, 1- jõust. 01.02.2023]

§ 10¹. Asutajate ja juhatuse liikmete vastutus mittetulundusühingu asutamisel

(1) Mittetulundusühingu asutajad ja juhatuse liikmed vastutavad solidaarselt mittetulundusühingu asutamisel valeandmete või puudulike andmete esitamisega või muude kohustuste rikkumisega mittetulundusühingule tekkinud kahju eest, kui asutaja või juhatuse liige ei tõenda, et ta kahju tekitanud asjaolu ei teadnud ega pidanudki teadma.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud alusel vastutavad lisaks mittetulundusühingu liikmetele ka isikud, kelle arvel mittetulundusühing asutati. Isik ei vabane vastutusest, sõltumata sellest, kas ta asjaoludest teadis või mitte, kui asjaolusid teadis või pidi teadma tema arvel tegutsenud liige.

(3) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 sätestatud erinev kokkulepe kehtib mittetulundusühingu võlausaldajate kohta üksnes juhul, kui kokkulepe sõlmiti mittetulundusühingu pankrotimenetluses.

(4) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 sätestatud nõuded aeguvad viie aasta möödumisel mittetulundusühingu registre kandmisest.

[RT I 2009, 13, 78- jõust. 01.07.2009]

§ 11. Enne registre kandmist tehtud tehingud

(1) Asutatava mittetulundusühingu nimel enne mittetulundusühingu registre kandmist tehtud tehingutest tulenevate kohustuste täitmise eest vastutavad tehingu teinud isikud solidaarselt.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kohustused lähevad registrisse kandmisest alates üle mittetulundusühingule, kui tehingu teinud isikul oli õigus ühingu nimel tehingut teha.

(3) Kui isikul ei olnud õigust ühingu nimel tehingut teha, lähevad tehingust tulenevad kohustused üle mittetulundusühingule, kui üldkoosolek kiidab selle tehingu heaks.

(4) Kui mittetulundusühingu varast ei jätku ühingu võlausaldaja nõude rahuldamiseks, vastutavad asutajad mittetulundusühingu võlausaldaja ees isiklikult ja solidaarselt ühingu kohustuste eest ulatuses, milles ühingu vara vähenes enne ühingu registrisse kandmist ühingule võetud kohustuste tõttu. Nimetatud nõude aegumistähtaeg on viis aastat ühingu registrisse kandmisest.

[RT I 2009, 13, 78- jõust. 01.07.2009]

3. peatükk

MITTETULUNDUSÜHINGU LIIKMED

§ 12. Liikmed

(1) Mittetulundusühingu liikmeks võib olla iga füüsiline või juriidiline isik, kes vastab mittetulundusühingu põhikirja nõuetele. Mittetulundusühingul peab olema vähemalt kaks liiget, kui seaduses või põhikirjaga ei ole ette nähtud suuremat liikmete arvu.

(2) Juhatus korraldab mittetulundusühingu liikmete arvestuse. Registripidajal on õigus igal ajal nõuda mittetulundusühingu juhatuselt andmeid mittetulundusühingu liikmete arvu kohta.

(3) Kui mittetulundusühingu liikmete arv langeb alla kahe või muu seaduses või põhikirjaga ettenähtud suuruse, peab juhatus kolme kuu jooksul esitama mittetulundusühingu lõpetamise avalduse. Kui juhatus nimetatud tähtaja jooksul avaldust ei esita, algatab registripidaja mittetulundusühingu sundlõpetamise.

(4) Liikmete varalised ja muud kohustused mittetulundusühingu suhtes määratakse kindlaks põhikirjaga. Liikmetele võib panna kohustusi ainult põhikirjas ettenähtud korras.

(5) Alaealise mittetulundusühingu asutajaks olemise ja liikmeks astumise korral ei kohaldata perekonnaseaduse § 188 lõike 1 punkti 5.

[RT I, 04.02.2011, 2- jõust. 14.02.2011]

(6) Kui vähemalt 15-aastane alaealine astub sellise noorteühingu liikmeks, mis vastab noorsootöö seaduses sätestatule, ei pea eestkostja nõusolekut mittetulundusühingule esitama, kui mittetulundusühingu põhikirjas ei ole sätestatud teisiti.

[RT I, 04.02.2011, 2- jõust. 14.02.2011]

§ 13. Liikmeks vastuvõtmine

(1) Mittetulundusühingu liikmeks vastuvõtmise otsustab juhatus, kui seda ei ole põhikirjaga antud üldkoosoleku või muu organi pädevusse.

(2) Kui juhatus või muu organ peale üldkoosoleku keeldub taotlejat liikmeks vastu võtmast, võib taotleja nõuda, et tema liikmeks vastuvõtmise otsustab üldkoosolek.

§ 14. Liikmelisuse mitteüleantavus

(1) Liikmelisust mittetulundusühingus ja liikmeõiguste teostamist ei saa üle anda ega pärandada, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti. Füüsilisest isikust liikme surma või juriidilisest isikust liikme lõppemise korral tema liikmelisus mittetulundusühingus lõpeb.

(2) Liikmelisus säilib juriidilisest isikust liikme seaduses sätestatud viisil ümberkujundamisel. Juriidilisest isikust liikme ühinemise või jaotumise korral tema liikmeõigused lõpevad.

(3) Juriidilisest isikust liikmest teise juriidilise isiku eraldumise korral säilib jaguneva juriidilise isiku liikmelisus.

§ 15. Liikme väljaastumine

(1) Mittetulundusühingu liikmel on õigus avalduse alusel mittetulundusühingust välja astuda.

(2) Põhikirjaga võib ette näha, et liige võib mittetulundusühingust välja astuda ainult majandusaasta lõpul või pärast etteteatamistähtaja möödumist, mis ei või olla pikem kui kaks aastat.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud ei kohaldata, kui liikme õigusi või kohustusi muudetakse oluliselt või kui liikmeksjäämine ei ole õiglase hinnangu kohaselt võimalik.

§ 16. Liikme väljaarvamine

- (1) Liikme võib mittetulundusühingust välja arvata juhatuse otsusega põhikirjas ettenähtud juhtudel ja korras. Põhikirjaga võib ette näha, et liikme väljaarvamise otsustab üldkoosolek.
- (2) Liikme võib mittetulundusühingust põhikirjas sätestatud sõltumata välja arvata põhikirjasätete täitmata jätmise või ühingu olulisel määral kahjustamise tõttu.
- (3) Mittetulundusühingust välja arvatud liikmele tuleb tema ühingust väljaarvamise otsuse tegemisest ja selle põhjusest viivitamatult kirjalikult teatada.
- (4) Kui liikme väljaarvamise otsustab juhatus, võib liige nõuda väljaarvamise otsustamist üldkoosoleku poolt. Kui liikme on välja arvanud mittetulundusühingu muu selleks pädev organ, võib üldkoosolek väljaarvamise otsuse väljaarvatud liikme avalduse alusel kehtetuks tunnistada.

§ 17. Liikmelisuse lõppemise tagajärjed

- (1) Kui liikmelisus lõpeb majandusaasta kestel, peab põhikirjaga ettenähtud liikmemaksu tasuma kogu majandusaasta eest, kui põhikirjaga ei ole ette nähtud teisiti.
- (2) Isikul, kelle liikmelisus mittetulundusühingus on lõppenud, ei ole õigusi ühingu varale.

4. peatükk JUHTIMINE

§ 18. Üldkoosolek

- (1) Mittetulundusühingu kõrgeimaks organiks on selle liikmete üldkoosolek. Üldkoosolekul võivad osaleda kõik mittetulundusühingu liikmed, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti. [RT I 2009, 13, 78- jõust. 01.07.2009]
- (2) Üldkoosolek võtab vastu otsuseid kõikides mittetulundusühingu juhtimise küsimustes, mida ei ole seaduse või põhikirjaga antud juhatuse või mittetulundusühingu muu organi pädevusse.

§ 19. Üldkoosoleku pädevus

- (1) Üldkoosoleku pädevusse kuulub:
  - 1) põhikirja muutmine;
  - 2) juhatuse liikmete määramine ja tagasikutsumine;
  - 3) volinike valimine ja tagasikutsumine;
  - 4) juhatuse või muu põhikirjaga ettenähtud organi (§ 31) liikmeka tehingu tegemise otsustamine, tehingu tingimuste määramine, õigusvaidluse pidamise otsustamine ning selles tehingus või vaidluses mittetulundusühingu esindaja määramine;
  - 5) majandusaasta aruande kinnitamine;
  - 6) mittetulundusühingu lõpetamise, ühinemise ja jagunemise otsustamine;
  - 7) muude põhikirjaga ettenähtud organite liikmete valimine, kui põhikirjas ei ole ette nähtud teisiti;
  - 8) muude küsimuste otsustamine, mida ei ole seaduse või põhikirjaga antud teiste organite pädevusse.
- (2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 1–6 nimetatud küsimuste otsustamist ei tohi põhikirjaga anda juhatuse või muu organi pädevusse. Muu organ käesoleva lõike tähenduses ei ole käesoleva seaduse §-s 25 sätestatud volinike koosolek. [RT I, 23.12.2022, 1- jõust. 01.02.2023]

§ 20. Üldkoosoleku kokkukutsumine

- (1) Üldkoosoleku kutsub kokku juhatus.
- (2) Juhatus peab üldkoosoleku kokku kutsuma seaduses või põhikirjaga ettenähtud juhtudel ja korras, samuti siis, kui ühingu huvid seda nõuavad.
- (3) Juhatus peab üldkoosoleku kokku kutsuma, kui seda nõuab kirjalikult ja põhjust ära näidates vähemalt 1/10 mittetulundusühingu liikmetest ja põhikirjaga ei ole ette nähtud väiksema esindatuse nõuet.
- (4) Kui juhatus ei kutsu üldkoosolekut käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud asjaoludel kokku, võivad taotlejad üldkoosoleku ise kokku kutsuda samas korras juhatusega.
- (5) Üldkoosoleku kokkukutsumisest peab ette teatama vähemalt seitse päeva, kui põhikirjaga ei ole ette nähtud pikemat tähtaega.

(6) Üldkoosoleku kokkukutsumise teates tuleb märkida üldkoosoleku toimumise aeg ja koht ning üldkoosoleku päevakord. Põhikirjaga võib ette näha täpsema korra üldkoosoleku kokkukutsumise teate saatmiseks.
[RT I 2009, 13, 78- jõust. 01.07.2009]

(7) Kui pärast üldkoosoleku kokkukutsumise teate saatmist päevakorda liikmete nõudel muudetakse, tuleb päevakorra muutmise teatada enne üldkoosoleku toimumist samas korras ja sama tähtaja jooksul nagu üldkoosoleku kokkukutsumise teate saatmisel.
[RT I 2009, 13, 78- jõust. 01.07.2009]

§ 20¹. Üldkoosoleku päevakord

(1) Üldkoosoleku päevakorra määrab juhatus, kui põhikirjaga ei ole ette nähtud teisiti. Kui üldkoosoleku kutsuvad kokku mittetulundusühingu liikmed, määravad nemad üldkoosoleku päevakorra.

(2) Vähemalt 1/5 mittetulundusühingu liikmetest või vähemalt kuus mittetulundusühingu liiget, kui mittetulundusühingul on alla 30 liikme, võivad nõuda täiendavate küsimuste võtmist päevakorda. Iga täiendava küsimuse kohta tuleb esitada põhjendus.

(3) Liikmed võivad käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud õigust enne üldkoosolekut kasutada mitte hiljem kui kolm päeva pärast üldkoosoleku kokkukutsumisest teatamist. Põhikirjaga võib ette näha pikema tähtaja.

(4) Liikmed ei või käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud õigust enne üldkoosolekut kasutada, kui sama koosoleku päevakorda on käesoleva paragrahvi lõikest 2 tulenevalt juba üks kord muudetud ja päevakorra muutmise on liikmetele käesoleva seaduse § 20 lõike 7 kohaselt teatatud.

(5) Küsimuse, mida ei olnud eelnevalt üldkoosoleku päevakorda võetud, võib päevakorda võtta, kui üldkoosolekul osalevad kõik mittetulundusühingu liikmed, või vähemalt 9/10 üldkoosolekul osalevate liikmete nõusolekul, kui üldkoosolekul osaleb üle poole mittetulundusühingu liikmetest ja põhikirjaga ei ole ette nähtud suuremat osalusnõuet.

(6) Eelnevalt päevakorda võtmata võib üldkoosolek otsustada järgmise üldkoosoleku kokkukutsumise ja lahendada avaldused, mis puudutavad päevakorraga seotud korraldusküsimusi ja üldkoosoleku pidamise korda, samuti võib üldkoosolekul ilma otsust tegemata arutada muid küsimusi.
[RT I 2009, 13, 78- jõust. 01.07.2009]

§ 21. Üldkoosoleku läbiviimine

(1) Üldkoosolek võib vastu võtta otsuseid, kui tema kokkukutsumisel on järgitud kõiki seadusest ja mittetulundusühingu põhikirjast tulenevaid nõudeid. Mittetulundusühingu põhikirjas võib sätestada, kui suure osa mittetulundusühingu liikmete osavõtul on üldkoosolek otsustusvõimeline ning millises korras kutsutakse uus üldkoosolek kokku sel juhul, kui üldkoosolekul ei osalenud nõutav arv mittetulundusühingu liikmeid.

(2) [Kehtetu -RT I 1998, 59, 941- jõust. 10.07.1998]

(3) Kui üldkoosoleku kokkukutsumisel on rikutud seaduse või põhikirja nõudeid, ei ole üldkoosolek õigustatud otsuseid vastu võtma, välja arvatud siis, kui üldkoosolekul osalevad kõik mittetulundusühingu liikmed.
[RT I 2009, 13, 78- jõust. 01.07.2009]

(3¹) Üldkoosolekul koostatakse seal osalevate liikmete nimekiri, millesse kantakse üldkoosolekul osalevate liikmete nimed, häälte arv, osalemise viis, samuti liikme esindaja nimi. Nimekirjale kirjutavad alla koosoleku juhataja ja protokollija, samuti iga üldkoosolekul füüsiliselt kohal olev liige või liikme esindaja.
[RT I, 23.05.2020, 2- jõust. 24.05.2020]

(4) [Kehtetu -RT I 2009, 13, 78- jõust. 01.07.2009]

(5) Üldkoosolekul võib osaleda ja hääletada mittetulundusühingu liige. Mittetulundusühingu liikme esindaja võib üldkoosolekul osaleda ja hääletada, kui põhikirjaga ei ole ette nähtud teisiti. Esindajale peab olema antud kirjalik volikiri. Esindajate volikirjad või nende ärakirjad lisatakse üldkoosoleku protokollile.
[RT I 2009, 13, 78- jõust. 01.07.2009]

(6) Üldkoosolek protokollitakse. Protokolli kantakse üldkoosoleku toimumise aeg ja koht, liikmete arv, üldkoosoleku päevakord, hääletustulemused ja vastuvõetud otsused ning muud üldkoosolekul tähtsust omavad asjaolud. Protokolli kantakse ka üldkoosoleku otsuse suhtes eriarvamusele jäänud liikme nõudel tema eriarvamuse sisu. Protokollile kirjutavad alla üldkoosoleku juhataja ja protokollija. Eriarvamusele kirjutab alla selle esitanud isik. Protokolli lahutamatuks lisaks on ärakirjad üldkoosolekust osavõtnute nimekirjast, eriarvamustest ning üldkoosolekule esitatud kirjalikest ettepanekutest ja avaldustest.
[RT I, 23.05.2020, 2- jõust. 24.05.2020]

(7) Pärast 14 päeva möödumist üldkoosoleku lõppemisest peab protokoll olema liikmetele kättesaadav. Liikmel on õigus saada üldkoosoleku protokoll või selle osa ära kirja.
[RT I 2009, 13, 78- jõust. 01.07.2009]

(8) Juhatuse, vähemalt 1/5 mittetulundusühingu liikmete või vähemalt kuue mittetulundusühingu liikme nõudel, kui mittetulundusühingul on alla 30 liikme, peab üldkoosoleku protokoll olema notariaalselt tõestatud. Mittetulundusühingu liikmete vastav kirjalik nõue peab olema juhatusele esitatud kolme päeva jooksul üldkoosoleku kokkukutsumisest teatamisest arvates, kui põhikirjaga ei ole ette nähtud pikemat tähtaega. Üldkoosoleku protokoll notariaalse tõestamise kulud võib jätta üldkoosoleku otsusega, mille poolt on antud vähemalt 2/3 üldkoosolekul esindatud häälest, protokoll notariaalset tõestamist taotlenud liikmete kanda.
[RT I 2009, 13, 78- jõust. 01.07.2009]

(9) Üldkoosoleku korraldamise kulud kannab mittetulundusühing. Kui üldkoosolek kutsutakse kokku liikmete nõudel või nad kutsuvad selle ise kokku, võib üldkoosoleku otsusega, mille poolt on antud vähemalt 2/3 üldkoosolekul esindatud häälest, jätta kulud üldkoosoleku kokkukutsumist taotlenud või kokku kutsunud liikmete kanda.
[RT I 2009, 13, 78- jõust. 01.07.2009]

§ 22. Üldkoosoleku otsus

(1) Üldkoosoleku otsus on vastu võetud, kui selle poolt hääletab üle poole koosolekus osalenud mittetulundusühingu liikmetest või nende esindajatest ja põhikirjaga ei ole ette nähtud suurema häälteenamuse nõuet.

(1¹) Isiku valimisel loetakse üldkoosolekul valituks kandidaat, kes sai teistest enam hääli, kui põhikirjas ei ole kehtestatud kõrgemat hääldenõuet. Hääle võrdsel jagunemisel heidetakse liisku, kui põhikirjaga ei ole ette nähtud teisiti.

(2) [Kehtetu -RT I 1998, 59, 941 - jõust. 10.07.1998]

(3) Kui üldkoosoleku otsus tehakse käesoleva seaduse §-s 22¹ sätestatud korras, on otsus vastu võetud, kui selle poolt on üle poole antud häälest, kui põhikirjaga ei ole ette nähtud suurema häälteenamuse nõuet.
[RT I, 23.05.2020, 2- jõust. 24.05.2020]

(4) Igal mittetulundusühingu liikmel on üks hääle. Liige ei või hääletada, kui otsustatakse tema vabastamist kohustusest või vastutusest, liikme ja mittetulundusühingu vahel tehingu tegemist või liikmega õigusvaidluse pidamist ning selles tehingus või õigusvaidluses mittetulundusühingu esindaja määramist või küsimusi, mis puudutavad liikme või tema esindaja juhatuse või muu organi liikmena tegutsemise kontrollimist või hindamist. Esindatuse määramisel selle liikme hääli ei arvestata.
[RT I 2009, 13, 78- jõust. 01.07.2009]

(5) Mittetulundusühingu liikme teistest erineva õiguse lõpetamiseks või muutmiseks, samuti talle teistest erineva kohustuse panemiseks peab olema selle liikme nõusolek.

(6) [Kehtetu -RT I 2009, 13, 78- jõust. 01.07.2009]

§ 22¹. Otsuse vastuvõtmine üldkoosolekut kokku kutsumata

(1) Liikmetel on õigus vastu võtta otsuseid üldkoosolekut kokku kutsumata, kui mittetulundusühingu põhikiri ei näe ette teisiti.

(2) Juhatus saadab käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud otsuse eelnõu kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis kõigile liikmetele, määrates tähtaja, mille jooksul liige peab esitama selle kohta oma seisukoha kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis. Liikmetele seisukoha andmiseks antav tähtaeg peab olema vähemalt seitse päeva, kui põhikirjaga ei ole ette nähtud pikemat tähtaega. Kui mittetulundusühingu põhikirjas on ette nähtud hääle arv, mis on vajalik, et üldkoosolek oleks otsustusvõimeline, kohaldatakse seda ka otsuse tegemisele koosolekut kokku kutsumata.

(3) Hääletustulemuste kohta koostab juhatus hääletusprotokoll ja saadab selle viivitamata liikmetele. Hääletusprotokoll kantakse:

- 1) mittetulundusühingu nimi ja asukoht;
- 2) protokollija nimi;
- 3) vastuvõetud otsused koos hääletustulemustega, sealhulgas otsuse poolt hääletanud liikmed nimeliselt;
- 4) otsuse suhtes eriarvamusele jäänud liikme nõudel tema eriarvamuse sisu;
- 5) muud hääletamise suhtes olulise tähtsusega asjaolud.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud liikmete seisukohtade ära kirjad on hääletusprotokoll lahutamatu lisa.

(5) Käesoleva paragrahvi lõigetes 2–4 sätestatud ei kohaldata, kui mittetulundusühingu kõik liikmed otsusega nõustuvad ja selle allkirjastavad.

[RT I, 23.05.2020, 2- jõust. 24.05.2020]

§ 23. Põhikirja muutmine

(1) Põhikirja muutmise otsus on vastu võetud, kui selle poolt on hääletanud üle 2/3 üldkoosolekul osalenud liikmetest või nende esindajatest ja põhikirjaga ei ole ette nähtud suurema hääleteenamuse nõuet.
[RT I 2009, 13, 78- jõust. 01.07.2009]

(1¹) Põhikirjas ettenähtud mittetulundusühingu eesmärgi muutmiseks on vajalik vähemalt 9/10 liikmete nõusolek, kui põhikirjaga ei ole ette nähtud suurema hääleteenamuse nõuet. Muutmist otsustanud üldkoosolekul mitteosalenud liikme nõusolek peab olema esitatud kirjalikult.

(2) Põhikirjamuudatus jõustub selle registrisse kandmisest. Põhikirjamuudatuse registrisse kandmise avaldusele lisatakse põhikirja muutmise otsustanud üldkoosoleku protokoll ja põhikirja uus tekst. Põhikirja uuele tekstile peab alla kirjutama vähemalt üks juhatuse liige või kui juhatuse liikmed on õigustatud ühingat esindama ainult ühiselt, siis kõik ühiselt esindama õigustatud juhatuse liikmed.

§ 24. Üldkoosoleku otsuse kehtetuks tunnistamine

(1) Kohus võib mittetulundusühingu vastu esitatud hagi alusel kehtetuks tunnistada seaduse või põhikirjaga vastuolus oleva üldkoosoleku otsuse. Nõude aegumistähtaeg on kolm kuud alates otsuse vastuvõtmisest.

(2) Otsuse kehtetuks tunnistamist ei saa nõuda, kui üldkoosolek on otsust uue otsusega kinnitanud ja uue otsuse suhtes ei ole käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tähtaja jooksul esitatud lõikes 1 nimetatud hagi.

(3) Üldkoosoleku otsuse kehtetuks tunnistamist saab nõuda juhatuse, samuti juhatuse iga liige, kui otsuse täitmisega pandaks toime kuritegu või väärtegu või sellega kaasneks ilmselt kahju hüvitamise kohustus, ning mittetulundusühingu liige, kes ei osalenud otsuse tegemisel. Mittetulundusühingu liige, kes otsuse tegemisel osales, võib otsuse kehtetuks tunnistamist nõuda üksnes juhul, kui ta on lasknud protokollida oma vastuväite otsusele.

(4) Kohus ei aruta hagi esitamisel asja enne, kui on möödunud käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tähtaeg. Erinevad hagid sama otsuse kehtetuks tunnistamiseks liidetakse ühte menetlusse.

(5) Üldkoosoleku otsuse kehtetuks tunnistamise kohtuotsus kehtib kõigi mittetulundusühingu ja juhatuse liikmete suhtes, sõltumata nende osalemisest kohtumenetluses.

(6) Kui kehtetuks tunnistatud otsuse alusel oli tehtud kanne mittetulundusühingute ja sihtasutuste registrisse, saadab kohus otsuse ärakirja registripidajale kande muutmiseks.

(7) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1–6 sätestatud korras võib nõuda ka mittetulundusühingu teiste organite otsuste kehtetuks tunnistamist.

[RT I 2005, 39, 308- jõust. 01.01.2006]

§ 24¹. Üldkoosoleku otsuse tühisus

[RT I 2005, 39, 308- jõust. 01.01.2006]

(1) Üldkoosoleku otsus on tühine, kui otsuse teinud üldkoosoleku protokoll ei ole seaduses sätestatud juhul notariaalselt tõestatud või kui otsuse vastuvõtmisel rikuti üldkoosoleku kokkukutsumise korda, otsus rikub mittetulundusühingu võlausaldajate kaitseks või muu avaliku huvi tõttu kehtestatud seaduse sätet või ei vasta headele kommetele. Otsus on tühine ka seaduses sätestatud muul juhul.
[RT I 2009, 13, 78- jõust. 01.07.2009]

(2) Otsuse tühisusele võib kohtumenetluses tugineda nii hagi kui ka vastuväite esitamisega.
[RT I 2005, 39, 308- jõust. 01.01.2006]

(3) Otsuse tühisusele ei saa tugineda, kui otsuse alusel on tehtud kanne mittetulundusühingute ja sihtasutuste registrisse ja kande tegemisest on möödunud kaks aastat.
[RT I 2005, 39, 308- jõust. 01.01.2006]

(4) Otsuse tühisuse tuvastamise kohtumenetluses kohaldatakse vastavalt käesoleva seaduse § 24 lõikeid 5–7.
[RT I 2005, 39, 308- jõust. 01.01.2006]

§ 25. Volinike koosolek

(1) Mittetulundusühingu põhikirjaga võib näha ette, et üldkoosoleku ülesandeid täidab põhikirjaga määratud ulatuses mittetulundusühingu liikmete poolt ja nende seast valitud volinike koosolek. Volinike arv ja nende valimise kord nähakse ette põhikirjas. Igal mittetulundusühingu liikmel on õigus osaleda volinike valimises.

(2) Volinike koosolekule kohaldatakse käesolevas seaduses üldkoosoleku kohta sätestatud, kui seaduses või põhikirjas ei ole ette nähtud teisiti.
[RT I 2009, 13, 78- jõust. 01.07.2009]

(3) Põhikirjaga võib näha ette, et volinike koosoleku teatud otsused jõustuvad pärast nende heakskiitmist mittetulundusühingu liikmete poolt. Hääletamise aeg ja kord tuleb ette näha põhikirjas.

(4) Volinike koosolekul ei ole õigust muuta põhikirja selles osas, mis reguleerib üldkoosoleku ja volinike koosoleku vahelist pädevuse jaotust. Volinike koosoleku ettenägemine ei välista ega piira üldkoosoleku kokkukutsumist mittetulundusühingu liikmete poolt.
[RT I 2009, 13, 78- jõust. 01.07.2009]

§ 26. Juhatus

(1) Mittetulundusühingul peab olema juhatus, mis seda juhib ja esindab. Juhatusel võib olla üks liige (juhataja) või mitu liiget.
[RT I 2009, 13, 78- jõust. 01.07.2009]

(2) Juhatusel peab olema teovõimeline füüsiline isik.

(2¹) Juhatusel liikmeks ei või olla isik, kelle suhtes kohus on vastavalt karistusseadustiku §-le 49 või 49¹ kohaldanud juhatuse liikmena tegutsemise keeldu või ettevõtluskeeldu, samuti isik, kellel on keelatud tegutseda samal tegevusalal, millel tegutseb mittetulundusühing, või kellel on keelatud olla juhatuse liige seaduse või kohtulahendi alusel.
[RT I 2009, 13, 78- jõust. 01.07.2009]

(3) [Kehtetu -RT I, 20.04.2017, 1- jõust. 15.01.2018]

§ 27. Juhatusel esindusõigus

(1) Juhatusel igal liikmel on õigus esindada mittetulundusühingut kõikide tehingute tegemisel, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti.
[RT I 2009, 13, 78- jõust. 01.07.2009]

(2) Põhikirjas võib ette näha, et juhatuse liikmed või mõned neist võivad esindada mittetulundusühingut ainult ühiselt. Kolmandate isikute suhtes kehtib piirang ainult siis, kui see on kantud registrisse.

(3) Juhatusel liikmed on mittetulundusühingu nimel tehingute tegemisel kohustatud mittetulundusühingu suhtes järgima põhikirjas ettenähtud või üldkoosoleku või juhatuse kehtestatud piiranguid. Esindusõiguse piiramine ei kehti kolmandate isikute kohta.
[RT I 2009, 13, 78- jõust. 01.07.2009]

(4) Juhatus võib mittetulundusühingu kinnisasju või registrisse kantud vallasasju võõrandada või asjaõigusega koormata üldkoosoleku otsusega ja selles otsuses ettenähtud tingimustel, kui põhikirjaga ei ole ette nähtud teisiti. Nimetatud piirang kehtib kolmandate isikute suhtes, kui see on kantud registrisse.

(5) Mittetulundusühingu ja juhatuse liikme vahel tehtud tehing on tühine, kui tehinguga ei nõustunud üldkoosolek. See ei kehti tehingu kohta, mis tehakse mittetulundusühingu igapäevases majandustegevuses kauba või teenuse turuhinna alusel.
[RT I 2009, 13, 78- jõust. 01.07.2009]

(6) Juhatusel liikmel ei ole õigust esindada mittetulundusühingut tehingute tegemisel, mille puhul vastavalt seadusele otsustab esindaja määramise eraldi üldkoosolek.
[RT I 2009, 13, 78- jõust. 01.07.2009]

§ 28. Juhatusel määramine ja pädevus

(1) Juhatusel liikmeks määramiseks on vajalik tema nõusolek.
[RT I 2009, 13, 78- jõust. 01.07.2009]

(1¹) Juhatusel liige valitakse tähtajaliselt kuni kolmeks aastaks, kui põhikirjas ei ole ette nähtud muud tähtaega. Põhikirjaga ei või ette näha, et juhatuse liikme ametiaeg on pikem kui viis aastat. Juhatusel liikme ametiaja pikendamist ei või otsustada varem kui üks aasta enne ametiaja kavandatavat möödumist ja pikemaks ajaks kui seaduses või põhikirjas ettenähtud ametiaja ülemmäär. Registrisse kantud juhatuse liikme ametiaja pikendamise otsus tuleb esitada viivitamata registripidajale.

[RT I 2009, 13, 78- jõust. 01.07.2009]

(2) Juhatuse liikme võib üldkoosoleku otsusega igal ajal, sõltumata põhjusest, tagasi kutsuda. Temaga sõlmitud lepingust tulenevad õigused ja kohustused lõpevad vastavalt lepingule.

[RT I 2009, 13, 78- jõust. 01.01.2010]

(3) Põhikirjas võib ette näha, et juhatuse liikme võib tagasi kutsuda üksnes kohustuste olulisel määral täitmata jätmise või võimetuse korral mittetulundusühingut juhtida või mõnel muul mõjuval põhjusel.

(3¹) Juhatuse liige võib juhatusest tagasi astuda sõltumata põhjusest, teatades sellest enda määranud organile. Juhatuse liikmega sõlmitud lepingust tulenevad õigused ja kohustused lõpevad vastavalt lepingule. Juhatuse liikme lepingu ülesütlemisele kohaldatakse võlaõigusseaduses käsunduslepingu ülesütlemise kohta sätestatud. Eelmist lauset kohaldatakse ka juhatuse liikme tagasikutsumisele.

[RT I 2009, 51, 349- jõust. 15.11.2009]

(3²) Kui juhatuse liikme kohta registrisse tehtud kanne muutub juhatuse liikme tagasikutsumise või tagasiastumise tõttu ebaõigeks, kohaldatakse käesoleva seaduse §-s 82 sätestatud.

[RT I 2009, 51, 349- jõust. 15.11.2009]

(4) [Kehtetu -RT I 2009, 13, 78- jõust. 01.07.2009]

(5) Juhatus peab andma mittetulundusühingu liikmetele vajalikku teavet juhtimise kohta ja esitama nende nõudel vastava aruande, kui põhikirjaga ei ole ette nähtud teisiti.

(6) [Kehtetu -RT I 2009, 13, 78- jõust. 01.07.2009]

§ 28¹. Juhatuse liikme tasustamine

(1) Kui põhikirjaga ei ole ette nähtud teisiti, võib juhatuse liikmele maksta tasu. Juhatuse liikmele makstava tasu suurus ja maksimise kord määratakse üldkoosoleku otsusega.

(2) Üldkoosolek peab juhatuse liikme tasustamise korra ning tasude ja muude hüvede suuruse määramisel ning juhatuse liikmega lepingu sõlmimisel tagama, et juhatuse liikmele mittetulundusühingu poolt tehtavate maksete kogusumma oleks mõistlikus vastavuses juhatuse liikme ülesannete ja mittetulundusühingu majandusliku olukorraga.

(3) Kui mittetulundusühingu majanduslik olukord halveneb oluliselt ja juhatuse liikmele määratud või temaga kokku lepitud tasude edasimaksmine või muude hüvede jätkuv võimaldamine oleks mittetulundusühingu suhtes äärmiselt ebaõiglane, võib ühing nõuda tasude ja muude hüvede vähendamist.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud vähendamine ei puuduta juhatuse liikmega sõlmitud lepingu muid tingimusi. Juhatuse liikmel on tasude või muude hüvede vähendamise nõude esitamise korral õigus temaga sõlmitud leping ühekuulise etteteatamisega erakorraliselt üles öelda.

(5) Kui välja kuulutatakse mittetulundusühingu pankrot ja juhatuse liikme leping lõpeb, võib juhatuse liige pankrotimenetluses nõuda lepingu lõppemisest tekkinud kahju hüvitamist lepingu lõppemisest alates kuni ühe aasta eest.

[RT I 2009, 13, 78- jõust. 01.07.2009]

§ 29. Juhatuse otsus

(1) Juhatus võib vastu võtta otsuseid, kui selle koosolekus osaleb üle poole juhatuse liikmetest ja põhikirjaga ei ole ette nähtud suurema esindatuse nõuet.

(2) Kui juhatus koosneb mitmest liikmest, on juhatuse otsuse vastuvõtmiseks nõutav juhatuse koosolekus osalenud juhatuse liikmete poolthäälteenamus, kui põhikirjaga ei ole ette nähtud suurema häälteenamuse nõuet.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud järgimata võib juhatus vastu võtta otsuse koosolekut kokku kutsumata, kui selle poolt hääletavad kirjalikult kõik juhatuse liikmed ja põhikirjaga ei ole ette nähtud teisiti.

(4) [Kehtetu -RT I 2009, 13, 78- jõust. 01.07.2009]

§ 30. Juhatuse liikme määramine kohtu poolt

Mõjuval põhjusel, milleks on eelkõige juhatuse liikme ajutine või kestev võimetuse täita oma kohustusi, võib kohus huvitatud isiku nõudel määrata väljalangenud juhatuse liikme asemele uue liikme. Kohtu määratud juhatuse liikmel on õigus mittetulundusühingu arvel mõistlike kulutuste hüvitamisele ja mõistlikule tasule,

mille määrab vaidluse korral kohus määrusega. Kohtu määratud juhatuse liikme volitused kestavad uue juhatuse liikme määramiseni üldkoosoleku poolt või muul põhikirjas ettenähtud viisil
[RT I 2005, 39, 308- jõust. 01.01.2006]

§ 31. Muud organid

(1) Põhikirjaga võib ette näha, et teatud tehingute tegemiseks määratakse lisaks juhatusele muu organ, mille pädevus ja moodustamise kord nähakse ette põhikirjas.
[RT I 2009, 13, 78- jõust. 01.07.2009]

(2) [Kehtetu -RT I 2009, 13, 78- jõust. 01.07.2009]

§ 32. Juhatuse või muu organi liikme vastutus

(1) Juhatuse liige peab oma kohustusi täitma juhatuse liikmelt tavaliselt oodatava hoolsusega.

(2) Juhatuse liikmed, kes on oma kohustuste rikkumisega tekitanud mittetulundusühingule kahju, vastutavad tekitatud kahju hüvitamise eest solidaarselt. Juhatuse liige vabaneb vastutusest, kui ta tõendab, et on oma kohustusi täitnud juhatuse liikmelt tavaliselt oodatava hoolsusega.

(3) Juhatuse liikme vastu esitatava nõude aegumistähtaeg on viis aastat, kui mittetulundusühingu põhikirjas või kokkuleppel juhatuse liikmega ei ole ette nähtud muud aegumistähtaega.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud kahju hüvitamist mittetulundusühingule võib nõuda ka mittetulundusühingu võlausaldaja, kui ta ei saa oma nõudeid rahuldada mittetulundusühingu vara arvel. Mittetulundusühingu pankroti väljakuulutamise korral võib nõude mittetulundusühingu nimel esitada üksnes pankrotihaldur.

(5) Võlausaldajal või pankrotihalduril on õigus käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud nõue esitada ka juhul, kui mittetulundusühing on nõudest juhatuse liikme vastu loobunud või sõlminud temaga kompromissilepingu või nõuet või selle esitamist kokkuleppel juhatuse liikmega muul viisil piiranud või aegumistähtaega lühendanud.

(6) Muu organi liikme vastutuse suhtes kohaldatakse samuti käesolevat paragrahvi.
[RT I 2009, 13, 78- jõust. 01.07.2009]

§ 33. Osakonnad

(1) Mittetulundusühingul võivad olla osakonnad, kui see on ette nähtud põhikirjaga. Osakonnad ei ole juriidilised isikud.

(2) Osakonna organid ja nende pädevus nähakse ette mittetulundusühingu põhikirjas. Kui osakonnal on oma üldkoosolek ja juhatus, kohaldatakse nendele käesoleva seaduse §-des 18–22, 24–26, 28–30 ja 32 sätestatud.

§ 34. Järelevalve

(1) Üldkoosolek teostab järelevalvet teiste organite tegevuse üle. Selle ülesande täitmiseks võib üldkoosolek määrata revisjoni või audiitorkontrolli.

(1¹) Revidendiks või audiitoriks ei või olla mittetulundusühingu juhatuse liige ega raamatupidaja.

(2) Juhatuse ja muu organi liikmed peavad võimaldama revidendil või audiitoril tutvuda kõigi revisjoni või audiitorkontrolli läbiviimiseks vajalike dokumentidega ning andma vajalikku teavet.

(3) Revidendid või audiitorid koostavad revisjoni või audiitorkontrolli tulemuste kohta aruande, mille esitavad üldkoosolekule.

§ 35. Raamatupidamine

Juhatus korraldab mittetulundusühingu raamatupidamise vastavalt raamatupidamise seadusele.
[RT I 2005, 39, 308- jõust. 01.01.2006]

§ 36. Majandusaasta aruanne

(1) Pärast majandusaasta lõppu koostab juhatus majandusaasta aruande raamatupidamise seaduses sätestatud korras. Majandusaasta aruanne kiidetakse heaks ja vormistatakse vastavalt raamatupidamise seaduse §-s 25 sätestatule.
[RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.02.2016]

(2) Juhatus esitab heakskiidetud aruande üldkoosolekule. Kui mittetulundusühingul on audiitor või revisjonikomisjon, peab aruandele lisama vandeaudiitori aruande või revisjonikomisjoni arvamuse.
[RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.02.2016]

(3) Majandusaasta aruande kinnitamise otsustab üldkoosolek. Vähemalt 1/5 mittetulundusühingu liikmetest võivad mittetulundusühingult nõuda, et vandeaudiitori aruande andnud audiitor või arvamuse andnud revident peab osalema majandusaasta aruande kinnitamise otsustamise juures ja andma vandeaudiitori aruande või arvamuse kohta selgitusi, kui liikmed on esitanud sellekohase kirjaliku nõude vähemalt viis päeva enne üldkoosoleku toimumist.

[RT I 2010, 9, 41- jõust. 08.03.2010]

(4) [Kehtetu -RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.02.2016]

(5) Juhatus esitab registrile kinnitatud majandusaasta aruande koos andmetega aruandeaasta põhitegevusala kohta äriseadustiku § 4 lõike 6 alusel kehtestatud Eesti majanduse tegevusalade klassifikaatori kohaselt kuue kuu jooksul arvates majandusaasta lõppemisest. Andmete esitamisel aruandeaasta põhitegevusala kohta lähtutakse tegevusalast, millele on aruandeaastal kulutatud kõige rohkem töötunde või muid ressursse.

[RT I 2009, 54, 363- jõust. 01.01.2010]

(5¹) Kui üldkoosolekul ei võeta vastu majandusaasta aruande kinnitamise otsust, esitab juhatus äriregistrile kinnitamata majandusaasta aruande vastava märkega.

[RT I, 05.05.2022, 1- jõust. 01.02.2023]

§ 36¹. Majandusaasta aruande esitamata jätmine

[Kehtetu -RT I, 05.05.2022, 1- jõust. 01.02.2023]

5. peatükk LÕPETAMINE

§ 37. Lõpetamise alused

Mittetulundusühing lõpetatakse:

- 1) mittetulundusühingu liikmete arvu vähenemisel alla kahe või muu seaduses või põhikirjas sätestatud suuruse;
- 2) muudel tsiviilseadustiku üldosa seaduse §-s 39 sätestatud alustel.

[RT I 2009, 13, 78- jõust. 01.07.2009]

§ 38. Lõpetamine üldkoosoleku otsusega

Mittetulundusühingu lõpetamise võib alati otsustada üldkoosoleku otsusega. Otsus on vastu võetud, kui selle poolt on hääletanud üle 2/3 üldkoosolekul osalenud või esindatud liikmetest ja põhikirjaga ei ole ette nähtud suurema häälteenamuse nõuet.

[RT I 2009, 13, 78- jõust. 01.07.2009]

§ 39. Mittetulundusühingu majanduslikud raskused ja pankrotiavalduse esitamise kohustus

[RT I, 20.06.2022, 1- jõust. 01.07.2022]

Kui mittetulundusühingu majandusolukord on halvenenud ja maksejõuetuse tekkimine tulevikus on tõenäoline, peab ühingu juhatus astuma samme majanduslike raskuste ületamiseks, oma likviidsuse taastamiseks, kasumlikkuse parandamiseks ja jätkusuutliku majandamise tagamiseks, sealhulgas kaaluma saneerimisavalduse esitamist. Kui mittetulundusühing on maksejõuetu ning maksejõuetus ei ole tema majanduslikust olukorrast tulenevalt ajutine, peab juhatus viivitamata, kuid hiljemalt 20 päeva möödumisel maksejõuetuse ilmnemisest esitama kohtule mittetulundusühingu pankrotiavalduse. Pärast maksejõuetuse ilmnemist ei või juhatuse liikmed teha mittetulundusühingu eest makseid, välja arvatud maksed, mille tegemine maksejõuetuse olukorras on kooskõlas juhatuse liikmelt tavaliselt oodatava hoolsusega. Juhatus liikmed on solidaarselt kohustatud mittetulundusühingule hüvitama pärast maksejõuetuse ilmnemist mittetulundusühingu poolt tehtud maksed, mille tegemine vaadeldavas olukorras ei olnud kooskõlas juhatuse liikmelt tavaliselt oodatava hoolsusega. Juhatus liikmete vastutusele kohaldatakse käesoleva seaduse §-s 32 sätestatud.

[RT I, 20.06.2022, 1- jõust. 01.07.2022]

§ 40. Sundlõpetamine

(1) Mittetulundusühing lõpetatakse kohtumäärusega valdkonna eest vastutava ministri või muu huvitatud isiku nõudel:

- 1) kui mittetulundusühingu tegevus ei vasta tema põhikirjalistele eesmärkidele;
- 2) kui mittetulundusühingu põhitegevuseks saab majandustegevus;
- 3) muudel tsiviilseadustiku üldosa seaduse §-s 40 sätestatud alustel.

[RT I 2009, 13, 78- jõust. 01.07.2009]

(2) [Kehtetu -RT I 2009, 13, 78- jõust. 01.07.2009]

(3) Kohus võib sundlõpetamise otsustada ka omal algatusel, kui seadusest ei tulene teisiti.
[RT I 2005, 39, 308- jõust. 01.01.2006]

§ 41. Lõpetamise avaldus

- (1) Mittetulundusühingu lõpetamisel peab juhatus esitama avalduse lõpetamise kandmiseks registrisse.
- (2) Kui lõpetamise aluseks on üldkoosoleku otsus, lisatakse avaldusele üldkoosoleku otsus ja üldkoosoleku protokoll.
- (3) Kui mittetulundusühing lõpetatakse kohtumääruse alusel, saadab kohus määruse registripidajale kande tegemiseks.
- (4) [Kehtetu -RT I, 05.05.2022, 1- jõust. 01.02.2023]

§ 42. Likvideerimine

- (1) Mittetulundusühingu lõpetamisel toimub selle likvideerimine (likvideerimismenetlus), kui seaduses ei ole sätestatud teisiti.
- (2) Likvideerimismenetluses tuleb mittetulundusühingu nimele lisada märkus "likvideerimisel".

§ 43. Likvideerijad

- (1) Mittetulundusühingu likvideerijateks on juhatuse liikmed, kui põhikirja või üldkoosoleku otsusega ei ole ette nähtud teisiti. Sundlõpetamise korral määrab likvideerijad kohus, kes määrab ka likvideerijate tasustamise korra ja tasu suuruse.
- (2) Likvideerijaks ei või olla füüsiline isik, kes ei või olla juhatuse liikmeks.
[RT I 2009, 13, 78- jõust. 01.07.2009]
- (3) Vähemalt pooled likvideerijad peavad olema isikud, kelle elukoht on Eestis.
- (4) Juhatuse liikmest või üldkoosoleku otsusega määratud või põhikirjast tuleneva likvideerija võib üldkoosolek igal ajal otsusega tagasi kutsuda. Otsuse tegemiseks on vajalik sama häälteenamus nagu likvideerija määramiseks.
[RT I 2009, 13, 78- jõust. 01.07.2009]
- (5) Kohus võib enda nimetatud likvideerija tagasi kutsuda ja määrata uue likvideerija. Vähemalt 1/10 mittetulundusühingu liikmete nõudel võib kohus mõjuval põhjusel tagasi kutsuda ka juhatuse liikmest või üldkoosoleku nimetatud või põhikirjast tuleneva likvideerija ja nimetada uue likvideerija.
[RT I 2009, 13, 78- jõust. 01.07.2009]
- (6) Likvideerija võib tagasi astuda samal põhjusel ja samas korras nagu juhatuse liige.
[RT I 2009, 13, 78- jõust. 01.07.2009]

§ 44. Likvideerija kanne

- (1) Esimeste likvideerijate registrisse kandmiseks esitab avalduse juhatus. Avaldusele lisatakse likvideerija määramise aluseks olev liikmete otsus, üldkoosoleku protokoll või hääletusprotokoll. Likvideerijate vahetamise ja nende esindusõiguse muutmise registrisse kandmise avalduse esitavad likvideerijad. Avaldusele lisatakse likvideerija vahetamise või esindusõiguse muutmise aluseks olev liikmete otsus, üldkoosoleku protokoll või hääletusprotokoll. Kõik likvideerijad esitavad registripidajale kirjaliku kinnituse, et neil on seaduse kohaselt õigus olla likvideerija.
[RT I, 05.05.2022, 1- jõust. 01.02.2023]
- (2) Kui likvideerija määratakse kohtumäärusega, saadab kohus määruse registripidajale kande tegemiseks.
[RT I 2009, 13, 78- jõust. 01.07.2009]
- (3) Registrisse kantakse likvideerijate nimed ja isikukoodid.
[RT I 2006, 61, 456- jõust. 01.01.2007]

§ 45. Likvideerijate õigused ja kohustused

- (1) Likvideerijatel on juhatuse õigused ja kohustused, mis ei ole vastuolus likvideerimise olemusega. Likvideerimine ei mõjuta liikmete omavahelisi õigussuhteid ega liikmete suhteid mittetulundusühinguga, kui seadusest ja likvideerimise olemusest ei tulene teisiti.
[RT I 2009, 13, 78- jõust. 01.07.2009]
- (2) Likvideerijad lõpetavad mittetulundusühingu tegevuse, nõuavad sisse võlad, müüvad vara, rahuldavad võlausaldajate nõuded ja jaotavad pärast võlausaldajate nõuete rahuldamist allesjäänud vara selleks õigustatud isikute vahel.

(3) Likvideerijad ei pea vara müüma, kui see ei ole vajalik võlausaldajate nõuete rahuldamiseks või järelejäänud vara jaotamiseks õigustatud isikute vahel ning kui üldkoosolek annab selleks nõusoleku.

(4) Likvideerijad võivad teha ainult neid tehinguid, mis on vajalikud mittetulundusühingu likvideerimiseks.

§ 46. Likvideerijate esindusõigus

Likvideerijatest juhatuse liikmete esindusõigus likvideerimise puhul ei muutu, kui põhikirjaga, üldkoosoleku otsuse või kohtumäärusega ei nähta ette esindusõiguse muutumist ühiseks esinduseks või ainuesinduseks. Üldkoosoleku otsuse või kohtumäärusega nimetatud likvideerijad võivad mittetulundusühingut esindada üksnes ühiselt, kui üldkoosoleku otsuse või kohtumäärusega ei ole ette nähtud, et likvideerijad või osa neist võivad esindada mittetulundusühingut üksinda või mitmekesi. Seaduses sätestatud erinev esindusõiguse jaotus kehtib kolmandate isikute kohta üksnes juhul, kui see on kantud registrisse.

[RT I 2009, 13, 78- jõust. 01.07.2009]

§ 46¹. Raamatupidamine likvideerimise ajal

(1) Likvideeritav mittetulundusühing peab raamatupidamist raamatupidamise seaduses sätestatud korras, kui seadusest või likvideerimise olemusest ei tulene teisiti.

(2) Lõpetamisotsuse vastuvõtmisel koostavad likvideerijad likvideerimisaruande. Likvideerimisaruande kinnitab üldkoosolek ja see tuleb esitada registripidajale nelja kuu jooksul alates lõpetamisotsuse vastuvõtmisest.

(3) Lõpetamisotsuse vastuvõtmisega lõpeb mittetulundusühingu seni kestnud majandusaasta ja algab uus majandusaasta. Lõpetamisotsusega võib otsustada eelneva majandusaasta perioodi muutmise tulenevalt raamatupidamise seaduse § 13 lõikest 2.

(4) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud uue majandusaasta algusest on möödunud 12 kuud ja likvideerimisprotsess ei ole veel lõppenud, koostatakse iga lõpetamisjärgse majandusaasta lõpu seisuga likvideerimise vahearuanne.

(5) Mittetulundusühingul on likvideerimisaruande ja likvideerimise vahearuande audiitorkontrolli kohustus juhul, kui selline kohustus oli viimase lõpetamisotsuse eelse raamatupidamisaruande puhul või oleks likvideerimisaruande või likvideerimise vahearuande puhul, arvestades audiitortegevuse seaduses sätestatud nõudeid.

(6) Kohus võib mittetulundusühingu vabastada likvideerimisaruande või likvideerimise vahearuande audiitorkontrollist, kui mittetulundusühingu varaline olukord on nii selge, et audiitorkontroll ilmselt ei ole ei põhikirja kohaselt mittetulundusühingu vara suhtes õigustatud isikute ega võlausaldajate huvides vajalik.
[RT I, 05.05.2022, 1- jõust. 01.02.2023]

§ 47. Võlausaldajatele teatamine

(1) Likvideerijad avaldavad viivitamata teate mittetulundusühingu likvideerimismenetlusest ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded. Teada olevatele võlausaldajatele peavad likvideerijad likvideerimisteate saatma.

(2) Likvideerimisteates tuleb märkida, et võlausaldajatel tuleb esitada oma nõuded nelja kuu jooksul teate avaldamisest.

[RT I, 05.05.2022, 1- jõust. 01.02.2023]

§ 48. Nõuete esitamine ja rahuldamine

(1) Võlausaldajad peavad teatama likvideerijatele kahe kuu jooksul likvideerimisteate avaldamisest arvates kõigist oma nõuetest mittetulundusühingu vastu. Teates märgitakse nõude sisu, alus ja suurus ning sellele lisatakse nõuet tõendavad dokumendid. Nõudest õigeaegselt teatamata jätmise ei mõjuta nõude kehtivust ega piira võlausaldaja õigust likvideerimisel olevat mittetulundusühingut kohtus hageda.

(2) Likvideerijad rahuldavad mittetulundusühingule teada olevad võlausaldajate nõuded sõltumata nõuetest teatamisest.

(3) Kui mittetulundusühingule teada olev võlausaldaja ei ole nõuet esitanud ja nõuet ei ole mittetulundusühingust sõltumatutel põhjustel võimalik rahuldada, hoiustatakse hoiustamistingimuste olemasolul võlausaldajale kuuluv raha.

(4) Kui kohustust ei ole likvideerimise ajal võimalik täita või kui nõue on vaieldav, ei või mittetulundusühingu vara õigustatud isikute vahel jagada, kui vaidlusalust rahasummat ei ole hoiustatud või võlausaldajale ei ole antud piisavat tagatist.

[RT I 2009, 13, 78- jõust. 01.07.2009]

§ 49. Likvideerimisel pankrotiavalduse esitamine

Kui likvideeritava mittetulundusühingu varast ei jätku võlausaldajate kõigi nõuete rahuldamiseks, peavad likvideerijad esitama pankrotiavalduse.

§ 49¹. Likvideerimise lõpparuanne

(1) Pärast kõigi võlausaldajate nõuete rahuldamist ja raha deponeerimist koostavad likvideerijad likvideerimise lõpparuande, sealhulgas selle osaks oleva likvideerimisel järelejäänud vara jaotusplaani.

(2) Mittetulundusühingul on likvideerimise lõpparuande audiitorkontrolli kohustus juhul, kui selline kohustus oli viimase lõpetamisotsuse eelse raamatupidamisaruande puhul või oleks likvideerimise lõpparuande puhul, arvestades audiitortegevuse seaduses sätestatud nõudeid.

(3) Likvideerijad peavad likvideerimise lõpparuande esitama mittetulundusühingu asukohas tutvumiseks kõigile liikmetele ja sellest liikmetele teatama.

(4) Kui likvideerimise lõpparuande koostamisel ei ole järgitud seaduse või põhikirja sätteid või üldkoosoleku otsuseid, võib kohus vähemalt 2/3 liikmete hagi alusel otsustada uue likvideerimise lõpparuande koostamise või täiendava likvideerimise. Hagi võib esitada kahe kuu jooksul alates likvideerimise lõpparuande liikmetele tutvumiseks esitamiseast liikmetele teatamise ajast. Kostjaks on mittetulundusühing.

[RT I, 05.05.2022, 1- jõust. 01.02.2023]

§ 50. Vara jaotamine

(1) Pärast võlausaldajate kõigi nõuete rahuldamist või tagamist ja raha hoiustamist jaotatakse allesjäänud vara põhikirja järgi selleks õigustatud isikute vahel.

[RT I 2009, 13, 78- jõust. 01.07.2009]

(2) Põhikirjaga võib näha ette, et vara jagamisel määratakse õigustatud isikud üldkoosoleku otsusega.

(3) Kui põhikirjaga või üldkoosoleku otsusega ei ole ette nähtud, kelle vahel mittetulundusühingu vara jaotatakse, ja mittetulundusühing oli vastavalt põhikirjale loodud ainult selle liikmete huvides, jaotatakse vara võrdsetes osades mittetulundusühingu lõpetamise ajal selle liikmeteks olnud isikute vahel.

(4) Kui vara ei saa jaotada käesoleva paragrahvi lõigetes 1–3 ettenähtud alustel, läheb vara üle riigile, kes peab seda kasutama võimalikult mittetulundusühingu eesmärkidele vastavalt.

(5) Mittetulundusühingu sundlõpetamise korral põhjusel, et selle eesmärk või tegevus on vastuolus põhiseadusliku korra, kriminaalseaduse või heade kommetega, läheb pärast võlausaldajate nõuete rahuldamist järelejäänud vara riigile.

(6) Vara ei või õigustatud isikute vahel välja jagada enne kuue kuu möödumist mittetulundusühingu lõpetamise registrisse kandmisest ja likvideerimisteate avaldamisest.

[RT I 2009, 13, 78- jõust. 01.07.2009]

§ 51. Lõpetatud mittetulundusühingu tegevuse jätkamine

(1) Kui mittetulundusühingu lõpetamine on põhikirjaga ette nähtud või otsustatud üldkoosolekul, võib üldkoosolek kuni vara jagamise alustamiseni otsustada mittetulundusühingu tegevuse jätkamise või mittetulundusühingu ühinemise või jagunemise. Tegevuse jätkamise otsus on vastu võetud, kui selle poolt hääletas üle 2/3 üldkoosolekul osalenud või esindatud liikmetest.

(2) Kui otsustatakse tegevuse jätkamine, tuleb sama otsusega määrata uus juhatus ja muude põhikirjaga ettenähtud organite liikmed.

(3) Likvideerijad esitavad avalduse tegevuse jätkamise kandmiseks registrisse. Avalduse allkirjastab ka uus juhatuse liige. Avaldusele lisatakse tegevuse jätkamise aluseks olev liikmete otsus, üldkoosoleku protokoll või hääletusprotokoll. Tegevuse jätkamise otsus jõustub selle registrisse kandmisel.

[RT I, 05.05.2022, 1- jõust. 01.02.2023]

§ 51¹. Registrisse kustutatud mittetulundusühingu tegevuse jätkamine

(1) Üldkoosolek võib otsustada äriregistri seaduse § 61 või 62 alusel registrisse kustutatud mittetulundusühingu tegevuse jätkamise.

[RT I, 05.05.2022, 1- jõust. 01.02.2023, osaliselt muudetud [RT I, 23.12.2022, 2]]

(2) Tegevuse jätkamise otsus on vastu võetud, kui selle poolt hääletas üle 2/3 üldkoosolekul osalenud või esindatud liikmetest.

[RT I, 05.05.2022, 1- jõust. 01.02.2023]

§ 52. Registriist kustutamine ja täiendav likvideerimine

(1) Pärast likvideerimise lõppemist esitavad likvideerijad avalduse mittetulundusühingu registrist kustutamiseks.

(2) Kui pärast mittetulundusühingu registrist kustutamist ilmneb, et mittetulundusühingul jäi jaotamata vara ja vajalikud on täiendavad likvideerimisabinõud, võib kohus huvitatud isiku nõudel otsustada täiendava likvideerimise ja ennistada vanade likvideerijate õigused või määrata uued likvideerijad.

(3) Mittetulundusühingu võlausaldaja nõudel võib likvideerimise pärast mittetulundusühingu registrist kustutamist läbi viia üksnes juhul, kui võlausaldaja põhistab, et tema nõue mittetulundusühingu vastu jäi likvideerimismenetluses rahuldamata, tal ei ole võimalik nõuet muul viisil rahuldada ja likvideerimise ennistamisel on võimalik ta nõue rahuldada või kui mittetulundusühingut ei oleks võinud nõude üle vaidluse tõttu registrist kustutada. Võlausaldaja taotlust täiendavaks likvideerimiseks ei rahuldata muu hulgas, kui ta mõjuva põhjuseta ei esitanud oma nõuet likvideerijatele õigeaegselt.

[RT I 2005, 39, 308- jõust. 01.01.2006]

§ 53. Mittetulundusühingu registrist kustutamine

[Kehtetu -RT I, 05.05.2022, 1- jõust. 01.02.2023]

§ 54. Dokumentide säilitamine

(1) Likvideerijad annavad mittetulundusühingu dokumendid hoiule likvideerijale, arhiivipidajale või muule usaldusväärsele isikule. Kui likvideerijad dokumentide hoidjat määranud ei ole, määrab selle vajaduse korral kohus. Dokumente hoitakse Eestis.

[RT I, 20.04.2017, 1- jõust. 15.01.2018]

(2) Dokumentide hoidja nimi, elu- või asukoht, isiku- või registrikood ja elektronposti aadress kantakse registrisse likvideerijate avalduse alusel, kohtu määratud hoidja puhul kohtumääruse alusel. Dokumentide hoidja vahetatakse ja uus hoidja kantakse registrisse kohtumääruse alusel.

[RT I, 05.05.2022, 1- jõust. 01.02.2023]

(3) Dokumentide hoidja vastutab hoiule antud dokumentide säilimise eest seadusega ettenähtud tähtaja jooksul.

(4) Hoiule antud dokumentidega võivad tutvuda liikmed ja nende õigusjärglased, mittetulundusühingu võlausaldajad, samuti muud isikud, kellel on selleks õigustatud huvi. Kui dokumentide hoidja ei võimalda selleks õigustatud isikul dokumentidega tutvuda, võib õigustatud isik esitada kahe nädala jooksul alates keeldumise saamisest või nelja nädala jooksul alates taotluse esitamisest, kui sellele ei ole vastatud, hagita menetluses kohtule avalduse dokumentide hoidja kohustamiseks dokumentidega tutvumist võimaldama.

[RT I, 05.05.2022, 1- jõust. 01.02.2023]

§ 55. [Kehtetu -RT I 2002, 53, 336- jõust. 01.07.2002]

6. peatükk ÜHINEMINE JA JAGUNEMINE

1. jagu Ühinemine

§ 56. Ühinemise mõiste

(1) Mittetulundusühing (ühendatav mittetulundusühing) võib ühineda teise mittetulundusühinguga (ühendav mittetulundusühing). Põhikirjaga võib ette näha, et ühinemine on või ei ole lubatud ainult põhikirjas ettenähtud tingimustel. Ühendatav mittetulundusühing loetakse lõppenuks.

(2) Mittetulundusühingud võivad ühineda ka sellisel, et asutavad uue mittetulundusühingu. Ühinevad mittetulundusühingud loetakse sel juhul lõppenuks.

(3) Ühinemine toimub likvideerimismenetluseta.

(4) Ühinemisel läheb ühendatava mittetulundusühingu vara (õigused ja kohustused) üle ühendavale mittetulundusühingule. Uue mittetulundusühingu asutamisel läheb ühinevate mittetulundusühingute vara sellele üle.

(5) Ühendatava mittetulundusühingu liikmed saavad ühinemisel ühendava mittetulundusühingu liikmeteks. Uue mittetulundusühingu asutamisel saavad selle liikmeteks ühinevate mittetulundusühingute liikmed.

(6) Mittetulundusühing võib ühineda ainult teise mittetulundusühinguga.

(7) Seaduses sätestatud juhtudel on ühinemiseks nõutav pädeva asutuse luba.

§ 57. Ühinemisleping

(1) Ühinemiseks sõlmivad mittetulundusühingute juhatused ühinemislepingu. Ühinemislepingust tekivad õigused ja kohustused pärast lepingu heakskiitmist käesoleva seaduse §-s 58 sätestatud korras. Ühinemislepingus tuleb märkida:

1) mittetulundusühingute nimed ja asukohad;

1¹) kokkulepe ühendatava mittetulundusühingu vara tervikuna üleandmise kohta ühendavale mittetulundusühingule ühendava mittetulundusühingu liikmesuse üleandmise vastu;

[RT I 2009, 13, 78- jõust. 01.07.2009]

2) õigused, mida ühendav mittetulundusühing annab ühendatava mittetulundusühingu liikmetele;

3) ühinemise tagajärjed ühendatava mittetulundusühingu töötajatele.

(2) Ühinemisleping peab olema kirjalik.

(3) Kui heakskiidetud ühinemisleping on tingimuslik ja tingimus ei ole viie aasta jooksul pärast lepingu sõlmimist saanud, võib mittetulundusühing selle lõpetada, teatades lõpetamisest vähemalt kuus kuud ette, kui ühinemislepingus ei ole ette nähtud lühemat etteteatamise tähtaega.

§ 58. Ühinemisotsus

(1) Ühinemislepingust tekivad õigused ja kohustused, kui ühinemislepingu on heaks kiitnud kõik ühinevad mittetulundusühingud. Ühinemisotsus peab olema kirjalik.

(2) Ühinemisotsus on vastu võetud, kui selle poolt hääletas üle 2/3 üldkoosolekul osalenud või esindatud liikmetest ja põhikirjaga ei ole ette nähtud suurema häälteenamuse nõuet.

[RT I 2009, 13, 78- jõust. 01.07.2009]

§ 58¹. Ühinemisotsuse vaidlustamine

Kohus võib mittetulundusühingu liikme või juhatuse liikme nõudel seadusega, asutamislepinguga või põhikirjaga vastuolus oleva ühinemisotsuse kehtetuks tunnistada, kui nõue on esitatud ühe kuu jooksul otsuse tegemisest arvates.

[RT I 2009, 13, 78- jõust. 01.07.2009]

§ 59. Võlausaldajate kaitse

(1) Ühendav mittetulundusühing avaldab viivitamata pärast ühinemise kandmist ühendava mittetulundusühingu registrikaardile väljaandes Ametlikud Teadaanded ühinemise kohta teate ühinenud mittetulundusühingute võlausaldajale ja teatab võimalusest esitada ühendavale mittetulundusühingule oma nõuded tagatise saamiseks kuue kuu jooksul teate avaldamisest arvates.

[RT I, 21.06.2014, 8- jõust. 01.01.2015]

(2) Ühendav mittetulundusühing peab kuue kuu jooksul käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud teate avaldamisest arvates tagama ühinevate mittetulundusühingute võlausaldajate esitatud nõuded, kui võlausaldajad ei saa nõuda nõude rahuldamist ja põhistavad, et ühinemine võib ohustada nende nõuete täitmist.

[RT I 2009, 13, 78- jõust. 01.07.2009]

§ 60. Avalduse esitamine registrile

(1) Ühineva mittetulundusühingu juhatuse esitab ühe kuu möödudes ühinemislepingu heakskiitmisest avalduse ühinemise kandmiseks registrisse. Avaldusele lisatakse:

[RT I, 18.12.2012, 3- jõust. 19.12.2012]

1) ühinemislepingu notariaalselt kinnitatud ärakiri;

2) ühinemisotsus;

3) ühinemisluba, kui see on nõutav.

4) [kehtetu -RT I 2009, 13, 78- jõust. 01.07.2009]

(2) Avalduses peavad juhatuse liikmed kinnitama, et ühinemisotsust ei ole vaidlustatud või vaidlustamise avaldus on jäetud rahuldamata.

[RT I 2009, 13, 78- jõust. 01.07.2009]

(3) Ühendava mittetulundusühingu juhatus võib esitada avalduse ka ühendatava mittetulundusühingu ühinemise registrisse kandmiseks.
[RT I 2009, 13, 78- jõust. 01.07.2009]

§ 61. Ühendava mittetulundusühingu nimi

Ühendav mittetulundusühing võib jätkata tegevust ühendatava mittetulundusühingu nime all.

§ 62. Ühinemise kanne

(1) Ühinemine kantakse ühendava mittetulundusühingu registrikaardile, kui kanne on tehtud kõigi ühendatavate mittetulundusühingute registrikaartidele. Ühendatava mittetulundusühingu registrikaardi kandes märgitakse, et ühinemine loetakse toimunuks selle kandmisega ühendava mittetulundusühingu registrikaardile.
[RT I, 21.06.2014, 8- jõust. 01.01.2015]

(2) Ühinemisega seotud avaldused liidetakse ühte menetlusse.
[RT I, 21.06.2014, 8- jõust. 01.01.2015]

§ 63. Kande õiguslik toime ja ühinemisega tekitatud kahju hüvitamine

[RT I 2009, 13, 78- jõust. 01.07.2009]

(1) Ühinemise kandmisega ühendava mittetulundusühingu registrikaardile läheb ühendatava mittetulundusühingu vara (õigused ja kohustused) üle ühendavale mittetulundusühingule. Pärast ühinemise kandmist ühendava mittetulundusühingu registrikaardile tehakse vara ülemineku kanded kinnistusraamatus ja vallasvara registrites ühendava mittetulundusühingu avalduse põhjal.
[RT I, 21.06.2014, 8- jõust. 01.01.2015]

(2) Ühendatav mittetulundusühing loetakse lõppenuks ühinemise kandmisega ühendava mittetulundusühingu registrikaardile. Registripidaja kustutab ühendatava mittetulundusühingu registrist.
[RT I, 21.06.2014, 8- jõust. 01.01.2015]

(3) Ühinemise kandmisega ühendava mittetulundusühingu registrikaardile saavad ühendatava mittetulundusühingu liikmed ühendava mittetulundusühingu liikmeteks.
[RT I, 21.06.2014, 8- jõust. 01.01.2015]

(4) Ühinemist ei saa vaidlustada pärast selle kandmist ühendava mittetulundusühingu registrikaardile.
[RT I, 21.06.2014, 8- jõust. 01.01.2015]

(5) Ühineva mittetulundusühingu juhatuse liikmed vastutavad solidaarselt ühinemisega mittetulundusühingule, selle liikmetele või mittetulundusühingu võlausaldajatele süüliselt tekitatud kahju eest.
[RT I 2009, 13, 78- jõust. 01.07.2009]

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud nõude aegumistähtaeg on viis aastat ühinemise kandmisest ühendava mittetulundusühingu registrikaardile.
[RT I, 21.06.2014, 8- jõust. 01.01.2015]

§ 64. Ühinemine uue mittetulundusühingu asutamisega

(1) Ühinemisele uue mittetulundusühingu asutamisega kohaldatakse käesoleva seaduse §-d 56–63 koos seadusega ettenähtud täiendustega.

(2) Ühinevatele mittetulundusühingutele kohaldatakse ühendatava mittetulundusühingu kohta sätestatud ja asutatavale mittetulundusühingule ühendava mittetulundusühingu kohta sätestatud. Mittetulundusühingud loetakse ühinenuks uue mittetulundusühingu registrisse kandmisega.

(3) Uue mittetulundusühingu asutamisele kohaldatakse mittetulundusühingu asutamise sätteid, kui käesolevas peatükis sätestatud ei tulene teisiti. Asutajateks on ühinevad mittetulundusühingud.

(4) Ühinemislepingus tuleb lisaks käesoleva seaduse § 57 lõikes 1 sätestatule määrata uue mittetulundusühingu nimi ja asukoht ning juhatuse liikmed. Ühinemislepingule lisatakse asutatava mittetulundusühingu põhikiri, mis kinnitatakse ühinemisotsusega.

(5) Ühineva mittetulundusühingu juhatus esitab avalduse ühinemise kandmiseks registrisse.
[RT I, 18.12.2012, 3- jõust. 19.12.2012]

(6) Ühinevate mittetulundusühingute juhatused esitavad ühise avalduse uue mittetulundusühingu kandmiseks registrisse.
[RT I, 21.06.2014, 8- jõust. 01.01.2015]

2. jagu Jagunemine

§ 65. Jagunemise mõiste

(1) Jagunemine toimub likvideerimismenetluseta jaotumise või eraldumise teel. Põhikirjaga võib ette näha, et jagunemine on või ei ole lubatud ainult põhikirjas ettenähtud tingimustel.

(2) Jaotumisel annab jagunev mittetulundusühing oma vara üle omandavatele mittetulundusühingutele. Omandav mittetulundusühing võib olla olemasolev või asutatav mittetulundusühing. Jaotumisel loetakse jagunev mittetulundusühing lõppenuks.

(3) Eraldumisel annab jagunev mittetulundusühing osa oma varast üle ühele või mitmele omandavale mittetulundusühingule. Omandav mittetulundusühing võib olla olemasolev või asutatav mittetulundusühing.

(4) Jagunemisel saavad jaguneva mittetulundusühingu liikmed vastavalt jagunemislepingule omandavate mittetulundusühingute liikmeteks.

(5) Mittetulundusühing võib jaguneda ainult mittetulundusühinguteks ning osaleda ainult mittetulundusühingu jagunemisel.

(6) Seaduses sätestatud juhtudel on jagunemiseks nõutav pädeva asutuse luba.

§ 66. Jagunemisleping

(1) Jagunemiseks sõlmivad jagunemises osalevate mittetulundusühingute juhatused jagunemislepingu. Jagunemislepingust tekivad õigused ja kohustused pärast lepingu heakskiitmist käesoleva seaduse §-s 67 sätestatud korras. Jagunemislepingus tuleb märkida:

- 1) jagunemisel osalevate mittetulundusühingute nimed ja asukohad;
- 2) õigused, mida omandav mittetulundusühing annab jaguneva mittetulundusühingu liikmetele;
- 3) igale omandavale mittetulundusühingule üleantava vara nimekiri;
- 4) jagunemise tagajärjed töötajatele.

(2) Jagunemisleping peab olema kirjalik.

(3) Kui heakskiidetud jagunemisleping on tingimuslik ja tingimus ei ole viie aasta jooksul pärast lepingu sõlmimist saabunud, võib mittetulundusühing selle lõpetada, teatades lõpetamisest vähemalt kuus kuud ette, kui jagunemislepingus ei ole ette nähtud lühemat etteteatamise tähtaega.

§ 67. Jagunemisotsus

(1) Jagunemislepingust tekivad õigused ja kohustused, kui jagunemislepingu on heaks kiitnud kõik jagunemises osalevad mittetulundusühingud. Jagunemisotsus peab olema kirjalik.

(2) Jagunemisotsus on vastu võetud, kui selle poolt hääletas üle 2/3 üldkoosolekul osalenud liikmetest ja põhikirjaga ei ole ette nähtud suurema häälteenamuse nõuet.

[RT I 2009, 13, 78- jõust. 01.07.2009]

§ 67¹. Jagunemisotsuse vaidlustamine

Kohus võib mittetulundusühingu liikme või juhatuse liikme nõudel seadusega, asutamislepinguga või põhikirjaga vastuolus oleva jagunemisotsuse kehtetuks tunnistada, kui nõue on esitatud ühe kuu jooksul otsuse tegemisest arvates.

[RT I 2009, 13, 78- jõust. 01.07.2009]

§ 68. [Kehtetu -RT I 2009, 13, 78- jõust. 01.07.2009]

§ 69. Avalduse esitamine registrile

(1) Jagunemises osaleva mittetulundusühingu juhatuse esitab ühe kuu möödudes jagunemislepingu heakskiitmisest avalduse jagunemise kandmiseks registrisse. Avaldusele lisatakse:

[RT I, 18.12.2012, 3- jõust. 19.12.2012]

- 1) jagunemislepingu notariaalselt kinnitatud ärakiri;
- 2) jagunemisotsus;
- 3) jagunemise luba, kui see on nõutav.
- 4) [kehtetu -RT I 2009, 13, 78- jõust. 01.07.2009]

(2) Avalduses peavad juhatuse liikmed kinnitama, et jagunemisotsust ei ole vaidlustatud või vaidlustamise avaldus on jäetud rahuldamata.

[RT I 2009, 13, 78- jõust. 01.07.2009]

§ 70. Omandava mittetulundusühingu nimi

Jagunemise korral võib omandav mittetulundusühing jätkata tegevust jaguneva mittetulundusühingu nime all.

§ 71. Jagunemise kanne

(1) Jagunemine kantakse jaguneva mittetulundusühingu registrikaardile, kui kanne on tehtud kõigi omandavate mittetulundusühingute registrikaartidele. Omandavate mittetulundusühingute registrikaartide kannetes märgitakse, et jagunemine loetakse toimunuks selle kandmisega jaguneva mittetulundusühingu registrikaardile. [RT I, 21.06.2014, 8- jõust. 01.01.2015]

(2) Jagunemisega seotud avaldused liidetakse ühte menetlusse. [RT I, 21.06.2014, 8- jõust. 01.01.2015]

§ 72. Kande õiguslik toime

(1) Jagunemise kandmisega jaguneva mittetulundusühingu registrikaardile läheb jaguneva mittetulundusühingu kogu vara, eraldumise korral eraldatud vara vastavalt jagunemislepingus ettenähtud jaotusele, üle omandavatele mittetulundusühingutele. Pärast jagunemise kandmist jaguneva mittetulundusühingu registrikaardile tehakse vara ülemineku kanded kinnistusraamatusse ja vallasvara registritesse omandava mittetulundusühingu avaldusel. [RT I, 21.06.2014, 8- jõust. 01.01.2015]

(2) Jagunemisel lõpeb jagunev mittetulundusühing jagunemise kandmisega jaguneva mittetulundusühingu registrikaardile. Registripidaja kustutab jaguneva mittetulundusühingu registrist. [RT I, 21.06.2014, 8- jõust. 01.01.2015]

(3) Jagunemise kandmisega jaguneva mittetulundusühingu registrikaardile saavad jaguneva mittetulundusühingu liikmed vastavalt jagunemislepingule omandavate mittetulundusühingute liikmeks. [RT I, 21.06.2014, 8- jõust. 01.01.2015]

(4) Jagunemisel jagamata jäänud vara jagatakse omandavate mittetulundusühingute vahel võrdeliselt nende osaga jagatavas varas.

(5) Jagunemist ei saa vaidlustada pärast selle kandmist jaguneva ühingu registrikaardile. [RT I, 21.06.2014, 8- jõust. 01.01.2015]

§ 73. Vastutus jaguneva mittetulundusühingu kohustuste eest

(1) Enne jagunemise kandmist jaguneva mittetulundusühingu registrikaardile tekkinud jaguneva mittetulundusühingu kohustuste eest vastutavad jagunemises osalevad mittetulundusühingud solidaarselt. Solidaarvõlgnike omavahelises suhtes on kohustatud isikuks ainult see, kellele kohustused määrati jagunemislepinguga. [RT I, 21.06.2014, 8- jõust. 01.01.2015]

(2) Jagunemises osalev mittetulundusühing, kellele kohustust jagunemislepingus ei määratud, vastutab jaguneva mittetulundusühingu kohustuse eest, kui selle täitmise tähtpäev saabub viie aasta jooksul pärast jagunemise kandmist jaguneva mittetulundusühingu registrikaardile. [RT I, 21.06.2014, 8- jõust. 01.01.2015]

(3) Jagunemisel osalev mittetulundusühing avaldab viivitamata pärast jagunemise kandmist jaguneva mittetulundusühingu registrikaardile. väljaandes Ametlikud Teadaanded teate jagunemise kohta jagunemisel osalevate mittetulundusühingute võlausaldajale ja teatab võimalusest esitada oma nõuded tagatise saamiseks kuue kuu jooksul teate avaldamisest arvates. [RT I, 21.06.2014, 8- jõust. 01.01.2015]

(4) Jagunemisel osalev mittetulundusühing peab kuue kuu jooksul käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud teate avaldamisest arvates tagama võlausaldajate esitatud nõuded, kui võlausaldajad ei saa nõuda nõuete rahuldamist ja põhistavad, et jagunemine võib ohustada nende nõuete täitmist. [RT I 2009, 13, 78- jõust. 01.07.2009]

(5) Jagunemisel osaleva mittetulundusühingu juhatuse liikmed vastutavad solidaarselt jagunemisega mittetulundusühingule, selle liikmetele või ühingu võlausaldajatele süüliselt tekitatud kahju eest. [RT I 2009, 13, 78- jõust. 01.07.2009]

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud nõude aegumistähtaeg on viis aastat alates jagunemise kandmisest jaguneva ühingu registrikaardile. [RT I, 21.06.2014, 8- jõust. 01.01.2015]

§ 74. Jagunemine uue mittetulundusühingu asutamisega

(1) Jagunemisele uue mittetulundusühingu asutamisega kohaldatakse käesoleva seaduse §-des 65–73 sätestatud koos seaduses ettenähtud täiendustega.

(2) Asutatavatele mittetulundusühingutele kohaldatakse omandavate mittetulundusühingute kohta sätestatud.

(3) Uue mittetulundusühingu asutamisele kohaldatakse mittetulundusühingu asutamise sätteid, kui käesoleva peatüki sätetest ei tulene teisiti. Asutajaks on jagunev mittetulundusühing.

(4) Jagunemisel uue mittetulundusühingu asutamisega koostab jaguneva mittetulundusühingu juhatus jagunemiskava, mis asendab jagunemislepingut. Jagunemiskavas tuleb lisaks käesoleva seaduse § 66 lõikes 1 sätestatule määrata uue mittetulundusühingu nimi ja asukoht ning juhatuse liikmed. Jagunemiskavale lisatakse asutatava mittetulundusühingu põhikiri, mis kinnitatakse jagunemisotsusega.

(5) Jaguneva mittetulundusühingu juhatus esitab avalduse uute mittetulundusühingute ning jagunemise kandmiseks registrisse.

[RT I, 18.12.2012, 3- jõust. 19.12.2012]

(6) Registripidaja kannab iga uue mittetulundusühingu registrisse, seejärel kannab registripidaja jagunemise registrisse ja teeb iga uue mittetulundusühingu juurde märke, millal jagunemine registrisse kanti.

[RT I, 18.12.2012, 3- jõust. 19.12.2012]

7. peatükk MITTETULUNDUSÜHINGUTE JA SIHTASUTUSTE REGISTER

§ 75. Mittetulundusühingute ja sihtasutuste register

[RT I, 05.05.2022, 1- jõust. 01.02.2023]

(1) Mittetulundusühingute ja sihtasutuste register on äriregistri osa, mille pidamise eesmärk on koguda, säilitada ja avalikustada teavet Eestis asuvate mittetulundusühingute ja sihtasutuste kohta.

(2) Mittetulundusühingute ja sihtasutuste registrit peab Tartu Maakohtu registriosakond (edaspidi *registripidaja*).

(3) Mittetulundusühingute ja sihtasutuste registri suhtes kohaldatakse õigusaktides äriregistri kohta sätestatud, kui käesolevast seadusest ei tulene teisiti.

[RT I, 05.05.2022, 1- jõust. 01.02.2023]

§ 76. Äriseadustiku kohaldamine

[Kehtetu -RT I, 05.05.2022, 1- jõust. 01.02.2023]

§ 77. Registri avalikkus

[Kehtetu -RT I, 05.05.2022, 1- jõust. 01.02.2023]

§ 78. Registrisse kantavad andmed ja registrile esitatavad dokumendid

[Kehtetu -RT I, 05.05.2022, 1- jõust. 01.02.2023]

§ 78¹. Registripidajale esitatavad isikuandmed

[Kehtetu -RT I, 05.05.2022, 1- jõust. 01.02.2023]

§ 79. Registri kanne

[Kehtetu -RT I, 05.05.2022, 1- jõust. 01.02.2023]

§ 80. Kande õiguslik tähendus

[Kehtetu -RT I, 05.05.2022, 1- jõust. 01.02.2023]

§ 81. Ametiasutuste teatamiskohustus

[Kehtetu -RT I, 05.05.2022, 1- jõust. 01.02.2023]

§ 82. Kande tegemine avalduseta

[Kehtetu -RT I, 05.05.2022, 1- jõust. 01.02.2023]

§ 83. Registri koosseis

[Kehtetu -RT I, 05.05.2022, 1- jõust. 01.02.2023]

§ 84. Registrikartaart

[Kehtetu -RT I, 05.05.2022, 1- jõust. 01.02.2023]

§ 85. Avalik toimik

[Kehtetu -RT I, 05.05.2022, 1- jõust. 01.02.2023]

§ 86. Registritoimik

[Kehtetu -RT I, 05.05.2022, 1- jõust. 01.02.2023]

§ 87. Registripäevik

[Kehtetu -RT I, 09.05.2017, 1- jõust. 01.07.2017]

§ 88. Registrikood

[Kehtetu -RT I, 05.05.2022, 1- jõust. 01.02.2023]

§ 89. Mittetulundusühingu registrikaardi andmed

[Kehtetu -RT I, 05.05.2022, 1- jõust. 01.02.2023]

§ 89¹. Kande otsustamisest taandamine

[Kehtetu -RT I, 05.05.2022, 1- jõust. 01.02.2023]

§ 90. Registrikartide hoidmise kord

[Kehtetu - RT I, 18.12.2012, 3- jõust. 19.12.2012]

8. peatükk

SEADUSE RAKENDAMINE

§ 91. Käesoleva seaduse kohaldamine mittetulundusühingutele, nende liitudele ja muudele mittetulunduslikele ühendustele

(1) Alates 1996. aasta 1. oktoobrist võib mittetulundusühinguid asutada ainult käesolevas seaduses sätestatud korras ja neile kohaldatakse käesolevas seaduses sätestatud.

(2) Enne 1996. aasta 1. oktoobrit asutatud mittetulundusühingutele ja nende liitudele, samuti muudele mittetulunduslikele ühendustele kohaldatakse nende mittetulundusühingute ja sihtasutuste registrisse kandmiseni mittetulundusühingute seaduse §-s 1, § 2 lõike 1 esimeses lauses, §-s 3, § 4 lõigetes 2 ja 3, §-s 5, § 12 lõikes 1, lõike 2 esimeses lauses, lõigetes 3 ja 4, §-des 13–22, § 23 lõigetes 1 ja 1¹, §-des 24–26, § 27 lõikes 1, lõike 2 esimeses lauses, lõikes 3, lõike 4 esimeses lauses, §-des 28–45, § 46 lõike 1 esimeses lauses ja lõikes 2 ning §-des 47–55 sätestatud. Kui mittetulundusühingu, ühingute liidu või muu mittetulundusliku ühenduse põhikiri on vastuolus käesoleva seadusega, kohaldatakse seaduses sätestatud.

(3) Ettevõttereregistrisse kantud mittetulundusühingu kandmisel mittetulundusühingute ja sihtasutuste registrisse kohaldatakse kogu mittetulundusühingute seadust.

§ 92. Ühinemine ja jagunemine

(1) Registrisse kantud mittetulundusühingute ühinemine ja jagunemine toimub käesolevas seaduses sätestatud korras. Registrisse kantud mittetulundusühing ei või ühineda registrisse kandmata mittetulundusühinguga või ühingute liiduga ega muu mittetulundusliku ühendusega.

(2) Mittetulundusühinguna registrisse kandmata mittetulundusühingute, ühingute liitude ja muude mittetulunduslike ühenduste ühinemine ja jagunemine ei ole lubatud.

§ 93. Registrisse kandmise avaldus

(1) Enne 1996. aasta 1. oktoobrit asutatud ja Eesti Vabariigi ettevõtete, asutuste ja organisatsioonide registris (edaspidi *ettevõttere register*) registreeritud mittetulundusühing, ühingute liit või muu mittetulunduslik ühendus, mis vastab käesoleva seaduse nõuetele, kantakse mittetulundusühinguna registrisse tema avalduse põhjal. Mittetulundusühinguna kantakse registrisse ka ettevõttere registris registreerimata mittetulundusühistud, mis on asutatud enne mittetulundusühingute ja nende liitude seaduse jõustumist kehtinud õigusaktide kohaselt.

(2) Registrisse kandmise avalduses tuleb märkida mittetulundusühingu kohta seaduses sätestatud andmed ning avaldusele lisada seaduses sätestatud dokumendid peale asutamislepingu, samuti tema ettevõttere registris registreerimise tunnistus ning üldkoosoleku või volinike koosoleku protokoll, millega on kinnitatud põhikirja kehtiv redaktsioon ning valitud avaldusele allakirjutanud juhatus. Käesoleva paragrahvi lõike 1 teises lauses nimetatud mittetulundusühistud esitavad registripidajale ettevõttere registris registreerimise tunnistuse

asemel oma asutamisosuse ja muud asutamise aluseks olevad dokumendid. Kohtunik või kohtunikuabi peab vastava avalduse kohta otsuse tegema kahe kuu jooksul, arvates selle ja kõigi muude ettenähtud dokumentide esitamisest. Kui mittetulundusühingu kandeavalduse vaatas läbi registrisekretär ning kande tegemise otsustas kohtunik, kirjutab kande kohtuniku asemel alla registrisekretär.

(3) Mittetulundusühingu, ühingute liidu või muu mittetulundusliku ühenduse põhikiri peab mittetulundusühinguna registrisse kandmiseks olema viidud kooskõlla käesolevas seaduses sätestatuga.

(4) Enne 1996. aasta 1. oktoobrit asutatud mittetulunduslikud ühendused, mille eesmärgiks on vara sihtotstarbeline kogumine ja jagamine ning millel on liikmed, võib ümber kujundada sihtasutuseks vastavalt sihtasutuste seadusele. Ümberkujundamise otsustab ja uue põhikirja võtab vastu ühenduse liikmete üldkoosolek. Liikmetele kuuluvad sihtasutuse asutajate õigused.

(5) Ümberkujundamisel käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud asjaoludel ei maksustata sihtasutusele üleantavat vara tulu- ja käibemaksuga.

(6) Käesoleva seaduse § 91 lõikes 2 nimetatud mittetulunduslike ühenduste põhikirjas muudatuste tegemine ja ettevõtteregestris registreerimisele kuuluvate andmete muutmine toimub enne 1996. aasta 1. oktoobrit kehtinud korras.

§ 94. Märked registrites

(1) Ettevõtteregestrisse kantud mittetulundusühingu, ühingute liidu või muu mittetulundusliku ühenduse mittetulundusühinguna registrisse kandmisel tehakse registripidaja teate alusel ettevõtteregestri kandes sellekohane märg.

(2) Enne 1996. aasta 1. oktoobrit asutatud mittetulundusühingu, ühingute liidu või muu mittetulundusliku ühenduse mittetulundusühinguna registrisse kandmisel tehakse registrisse märgi mittetulundusühingu varasema registreerimise kohta ettevõtteregestris, näidates ära endise registrinumbri.

§ 95. Regristi kustutamine

(1) Ettevõtteregestrisse kantud mittetulundusühingud, nende liidud ning muud mittetulunduslikud ühendused (edaspidi *ühendus*), mida ei ole 1999. aasta 1. märtsiks mittetulundusühinguna registrisse kantud või mille registrisse kandmiseks ei ole selleks ajaks registripidajale avaldust esitatud või mille registrisse kandmise avaldus on jäetud pärast seda kuupäeva rahuldamata, loetakse sundlõpetatuks. Ettevõtteregestrisse kantud erakonna suhtes kehtib sama tähtajana 1998. aasta 1. oktoober.

(1¹) Siseministeriumis peetavasse Eesti kirikute, koguduste ja koguduste liitude registrisse kantud juriidilistele isikutele ei laiene käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tähtaeg ning need juriidilised isikud kantakse registrisse kirikute ja koguduste seaduses ettenähtud tähtajal ja korras.

(2) Ettevõtteregestri pidaja avaldab ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded teate ühenduse sundlõpetamisest. Kui registripidaja teeb ühenduse registrisse kandmise kohta otsuse, millega jätab avalduse rahuldamata pärast 1999. aasta 1. märtsi või erakonna avalduse pärast 1998. aasta 1. oktoobrit, avaldab registripidaja ise teate ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded.

(3) Sundlõpetamise teates tuleb märkida, et ühenduse võlausaldajad ja liikmed esitaksid kahe kuu jooksul teate ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded avaldamisest arvates ühenduse asukohajärgsele kohtule avaldused likvideerimise läbiviimiseks likvideerijate määramise kohta või pankroti väljakuulutamise kohta.

(4) Sundlõpetatud ühenduse juhatuse või seda asendava organi esindusõigus säilib kuni kohtu poolt likvideerija määramiseni või pankroti väljakuulutamiseni või ühenduse ettevõtteregestrist kustutamiseni. Muudatusi juhatuse või seda asendava organi koosseisus võib kuni selle ajani teha mõjuval põhjusel kohtu loal ja nad jõustuvad ettevõtteregestris registreerimisel. Mõjuvaks põhjuseks loetakse eeskätt:

- 1) pikaajalist või rasket haigust, mille tõttu muutub võimatuks juhatuse või seda asendava organi liikme kohustuste täitmine;
- 2) juhatuse või seda asendava organi liikme surma, teadmata kadunuks või surnuks tunnistamist, samuti teovõimetuks tunnistamist;
- 3) kohtuotsuse jõustumist, millega määrati vabaduskaotuslik karistus;
- 4) kohtuotsuse jõustumist, millega juhatuse või seda asendava organi liikmel võeti ära õigus teataval tegevusalal tegutsemiseks;
- 5) alalist elamaasumist välismaale.

(5) Sundlõpetatud ühendus ei tohi:

- 1) võõrandada, rendile anda ega piiratud asjaõigustega koormata ühendusele kuuluvaid kinnisasju, riiklikusse registrisse kantavaid vallasasju (hooned, sõidukid jne) ega osalust äriühingutes (osad, aktsiad);
- 2) muuta põhikirja;
- 3) asutada teisi juriidilisi isikuid.

(6) Käesoleva paragrahvi lõike 5 punktis 1 sätestatud piirangud kehtivad kuni kohtu poolt likvideerija määramiseni või pankroti väljakuulutamiseni. Nimetatud piirangud kehtivad kolmandate isikute suhtes.

(7) Sundlõpetatud ühenduse võlausaldajatel ja liikmetel on kahe kuu jooksul ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded sundlõpetamisteate avaldamisest alates õigus esitada ühenduse asukohajärgsele kohtule avaldusi likvideerimise läbiviimiseks likvideerija määramise kohta või pankroti väljakuulutamise kohta.

(8) Käesoleva paragrahvi lõike 7 alusel esitatavas avalduses likvideerimise läbiviimise kohta tuleb esitada:

- 1) andmed sundlõpetatud ühenduse kohta, sealhulgas viide ametliku väljaande Ametlikud Teadaanded numbrile, kus ilmus sundlõpetamisteade;
- 2) avalduse esitaja nimi ning elu- või asukoht ja postiaadress;
- 3) andmed avalduse aluseks oleva nõude suuruse, aluse ja maksetähtaja kohta, kui taotluse esitas võlausaldaja; sel juhul lisatakse tõendid avalduse aluseks oleva nõude olemasolu kohta;
- 4) taotlus likvideerija määramise kohta, tema nimi ning elukoht ja postiaadress. Avaldusele tuleb lisada isiku nõusolek, kelle likvideerijaks määramist taotletakse, välja arvatud juhul, kui taotletakse ettevõtteregestrisse kantud ühenduse juhi likvideerijaks määramist. Samuti tuleb avaldusele lisada riigilõivu tasumise tõend.

(9) Kohus võib sundlõpetatud ühenduse likvideerijaks määrata eeskätt vastava ühenduse ettevõtteregestrisse kantud juhi, kes on kohustatud likvideerija ülesanded vastu võtma, kui tegemist ei ole käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud mõjuvate põhjustega.

(10) Kui kohus on juba määranud sundlõpetatud ühendusele likvideerija, käsitletakse järgmisi avaldusi likvideerimise läbiviimise kohta nõuetest teatamisena ning kohus edastab need likvideerijale.

(11) Isik, kes on esitanud kohtule teadvalt vale avalduse likvideerimise läbiviimiseks likvideerija määramise kohta, peab hüvitama sellega ühendusele, selle võlausaldajatele ja liikmetele tekitatud kahju.

(12) Kui võlausaldajad oma avaldusi käesoleva paragrahvi lõikes 7 nimetatud tähtaja jooksul ei esita või kui likvideerimismenetlus on lõpetatud, loetakse ühendus lõppenuks ja kustutatakse registrist.

(12¹) Kui pärast ühenduse lõppenuks lugemist ja registrist kustutamist ilmneb, et ühendusel on täiendavat vara, mida likvideerimismenetluses ei käsitletud, algatab kohus registrist kustutatud ühenduse liikme avalduse alusel likvideerimise järelmenetluse, millele rakendatakse likvideerimismenetluse kohta käivaid sätteid. Järelmenetluse algatamisel tuleb algatamise teates märkida, et tegemist on järelmenetlusega. Järelmenetluses ei ole registrist kustutatud ühenduse võlausaldajatel õigust esitada jagatava vara suhtes nõudeid.

(12²) Kui pärast ühenduse lõppenuks lugemist ja registrist kustutamist ilmneb, et ühendusel on vara, kuid likvideerimismenetlus on läbi viimata või on vara ettevõtteregestris registreerimata mittetulundusühistul, mis on asutatud enne mittetulundusühingute ja nende liitude seaduse jõustumist kehtinud õigusaktide kohaselt, algatab kohus huvitatud isiku avalduse alusel likvideerimismenetluse, millele kohaldatakse käesoleva paragrahvi sätteid.

(13) Kui ühendus on lõppenud avalduste mitteesitamise tõttu, loetakse ühenduse juht, kes on ühenduse lõppemise hetkel kantud ettevõtteregestrisse, likvideeritud ühenduse dokumentide hoidjaks ja märgitakse ettevõtteregestri pidaja poolt ettevõtteregestrisse.

(14) Likvideeritud ühenduse dokumentide hoidja vastutab dokumentide säilimise eest ettenähtud säilitusaja jooksul ning on kohustatud võimaldama õigustatud huviga isikutel nendega tutvuda.

(15) **Valdkonna eest vastutav minister** võib oma määrusega kehtestada täpsema korra käesolevas paragrahvis nimetatud sundlõpetamise teostamiseks ning likvideerijate tasustamise korra ja piirmäärad.

§ 96. Mittetulundusühingu nimi

(1) Mittetulundusühingu kandmisel registrisse teeb registripidaja järelepärimise ettevõtteregestri pidajale ettevõtteregestris sama või sarnase nime esinemise kohta.

(2) Taotletavat nime ei kanta registrisse, kui selle nime või nimega eksitavalt sarnase nime all on registreeritud ettevõtteregestris teine mittetulundusühing, ühingute liit või muu mittetulunduslik ühendus enne taotlejat.

§ 97. [Kehtetu -RT I 2002, 53, 336- jõust. 01.07.2002]

§ 98. Relvi valdavate, samuti sõjaväeliselt korraldatud või sõjaväelisi harjutusi harrastavate ühingute registrisse kandmine

Relvi valdava, samuti sõjaväeliselt korraldatud või sõjaväelisi harjutusi harrastava mittetulundusühingu võib registrisse kanda ainult Vabariigi Valitsuse nõusolekul. Nõusoleku andmise tingimused ja kord sätestatakse seaduses.

§ 99. Töötajate ühingute tegevuse korraldamine

(1) Kuni töötajate (töövõtjate) ühingute tegevust sätestava seaduse vastuvõtmiseni kohaldatakse neile vastavalt Eesti NSV ametiühingute seaduse sätteid, mis ei ole vastuolus käesoleva seadusega.

(2) Ettevõtteregistrisse kantud ametiühingute, nende liitude ja keskliidu suhtes, mis ei ole registrisse kandmise avaldust esitanud või mille registrisse kandmise avaldus jäetakse rahuldamata, kohaldatakse käesoleva seaduse § 95 alates 1999. aasta 1. detsembrist. Nimetatud ühendused võivad esitada registrisse kandmise avalduse kuni 1999. aasta 1. detsembrini.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud ühenduste suhtes, mille registrisse kandmise avalduses esinevate puuduste kõrvaldamiseks on vastavalt äriseadustiku §-le 54 määratud tähtaeg, peatub selle tähtaja kulgemine kuni 1999. aasta 1. detsembrini.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud ühenduste suhtes, mis loetakse sundlõpetatuks käesoleva seaduse § 95 alusel, likvideerimismenetlust läbi ei viida.

§ 99¹. Juhatuse liikmete määramine ja tagasikutsumine

Kuni 2010. aasta 1. jaanuarini võib põhikirjaga ette näha, et käesoleva seaduse § 19 lõike 1 punktis 2 nimetatud juhatuse liikmete määramise ja tagasikutsumise õigus on muul organil.
[RT I 2009, 13, 78- jõust. 01.07.2009]

§ 99². Liikmeks astumine

Enne käesoleva seaduse § 12 lõike 5 jõustumist eestkostja poolt kohtu eelneva nõusolekuta või heakskiiduta astumine mittetulundusühingu liikmeks alaealise eestkostetava nimel või liikmeks astumiseks antud nõusolek või selle heakskiitmine kehtib.

[RT I, 04.02.2011, 2- jõust. 14.02.2011]

§ 100.–§ 110.[Käesolevast tekstist välja jäetud.]

§ 111. Rakendamise määrad

(1) Vabariigi Valitsus võib kooskõlas käesoleva seadusega anda määrusi käesoleva seaduse rakendamiseks.

(2) [Kehtetu -RT I, 21.06.2014, 8- jõust. 01.01.2015]

§ 111¹. Elektroonilise aruandluse rakendamine

Käesoleva seaduse § 36 lõiget 5 kohaldatakse majandusaasta aruandele, mis on koostatud aruandeperioodi kohta, mis algab 2009. aasta 1. jaanuaril või hiljem. Majandusaasta aruanded varasemate aruandeperioodide kohta esitatakse Maksu- ja Tolliameti piirkondlikule struktuuriüksusele, lähtudes tulumaksuseaduse §-st 55.
[RT I 2008, 27, 177- jõust. 10.07.2008]

§ 111². Majandusaasta perioodi registrisse kandmine

Registris olevate mittetulundusühingute majandusaasta alguse ja lõpu kannab registripidaja registrisse põhikirja järgi ilma kandeavalduse ja kandemääruseta. Kandeale ei kohaldata äriregistri seaduse § 51 ega tsiviilkohtumenetluse seadustiku § 599 teist lauset ning selle eest ei võeta riigilõivu.
[RT I, 05.05.2022, 1- jõust. 01.02.2023]

§ 111³. Pabertoimikute tagastamine

Enne 2014. aasta 1. aprilli esitatud paberdokumentid tagastatakse registriosakonnas kuni 2016. aasta 1. jaanuarini.

[RT I, 21.03.2014, 3- jõust. 01.04.2014]

§ 111⁴. Paberdokumentide hävitamine

(1) Paberil avalikud ja registritoimikud hävitatakse, kui need on nõuetekohaselt digiteeritud ja möödunud on dokumentide tagastamiseks käesoleva seaduse §-s 111³ ettenähtud tähtaeg.

(2) Pabertoimikute digiteerimise, tagastamise ja hävitamise korra kehtestab [valdkonna eest vastutav ministermäärusega](#).

[RT I, 21.03.2014, 3- jõust. 01.04.2014]

§ 111⁵. Majandusaasta aruande esitamine 2020. aastal

Mittetulundusühing, kellel on kohustus esitada majandusaasta aruanne registripidajale ajavahemikul 2020. aasta 12. märtsist 31. augustini, peab esitama aruande hiljemalt 2020. aasta 31. oktoobril.
[RT I, 23.05.2020, 2- jõust. 24.05.2020]

§ 111⁶. Juhatuse liikme ametiaja pikendamine 2020. aastal

Kui mittetulundusühingu juhatuse liikme ametiaeg lõpeb ajavahemikul 2020. aasta 12. märtsist 31. augustini, loetakse tema volitused pikenuks kuni uue juhatuse liikme valimiseni, aga mitte kauem kui 2020. aasta 31. oktoobrini.
[RT I, 23.05.2020, 2- jõust. 24.05.2020]

§ 111⁷. Häälteenamuse nõue otsuse vastuvõtmisel koosolekut kokku kutsumata

Kui mittetulundusühingu põhikirjas on ette nähtud otsuse vastuvõtmiseks koosolekut kokku kutsumata kõikide liikmete nõusolek, võivad mittetulundusühingu liikmed kuni 2020. aasta 31. oktoobrini sellisel viisil otsuseid teha, kohaldades käesoleva seaduse § 22 lõikes 3 sätestatud häälteenamuse nõuet.
[RT I, 23.05.2020, 2- jõust. 24.05.2020]

§ 112. Seaduse jõustumine

Käesolev seadus jõustub 1996. aasta 1. oktoobril.